

KERTOMUS SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN TOIMINNASTA v. 1994

1. YLEISKATSAUS

1.1. Kansainvälinen toimintaympäristö

Vuoden 1994 aikana päätettiin Euroopan unionin laajentumisesta. Lähi-Idässä ja Pohjois-Irlannissa rauhanponnistelut etenivät ja Etelä-Afrikassa järjestettiin ensimmäiset vapaat vaalit. Sota Bosniassa jatkui koko vuoden ja loppuvuodesta Venäjä aloitti sodan tsetseenejä vastaan. Ruandassa syttyi julma sisällissota.

Vuoden aikana syntyi maailmankaupan uusi järjestö WTO ja Nato esitteli uuden rauhankumppanuusohjelmansa.

Suomen kannalta merkittävintä vuoden 1994 aikana oli päätös Suomen liittymisestä vuoden 1995 alusta Euroopan unionin jäseneksi. Euroopan talousalue ETA tuli voimaan vuoden 1994 alustaja samanaikaisesti Suomi, Ruotsi, Norja ja Itävalta jatkoivat EU:n kanssa neuvotteluja unionin jäsenyydestä.

Neuvottelut saatiin päätökseen maaliskuun alussa ja toukokuun alussa Euroopan parlamentti hyväksyi äänestyksissä Suomen, Ruotsin, Norjan ja Itävallan jäsenyys sopimukset. Valtionpäämiehet allekirjoittivat jäsenyys sopimukset kesäkuussa EU:n huippukokouksessa Korfulla. Itävaltalaiset olivat jo 12.6. hyväksyneet kansanäänestyksellä maan liittymisen EU:n jäseneksi. Suomi ja Ruotsi järjestivät syksyllä kansanäänestykset ja maat päättivät liittyä EU:n jäseniksi. Norjalaiset sen sijaan päättivät marraskuun kansanäänestyksessä jättäytyä unionin ulkopuolelle.

Euroopan parlamentin vaalit pidettiin kesäkuussa kahdessatoista Euroopan unionin jäsenmaassa. Sosialidemokraatit ovat edelleen parlamentin suurin ryhmä ja kristillisdemokraatit toiseksi suurin ryhmä.

EU:n sisällä yhteisen ehdokkaan löytäminen Euroopan komission puheenjohtajaksi Jacques Delorsin jälkeen tuotti vaikeuksia. Uudeksi komission puheenjohtajaksi seuraavaksi viisivuotiskaudeksi valittiin lopulta Luxemburgin pääministeri Jacques Santer.

Vuoden 1994 alusta tuli voimaan Yhdysvaltojen, Kanadan ja Meksikon sopimus maailman suurimman vapaakauppa-alueen NAFTA:n luomisesta vähitellen 15 vuoden kuluessa.

Venäjä solmi EU:n kanssa yhteistyösopimuksen.

Viro, Latvia ja Liettua allekirjoittivat EU:n kanssa vuoden 1995 alusta voimaan tulevan vapaakauppasopimuksen. Sopimus ei koske maataloustuotteita.

Lähi-Idän rauhanprosessi eteni ja Jerikossa ja Gazan alueella siirryttiin palestiinalaisten itsehallintoon. Ääri-islamilaiset Hamas- ja Pyhä sota -järjestöt pyrkivät kuitenkin estämään rauhanprosessin etenemisen. Israel ja Jordania solmivat rauhansopimuksen 46 vuoden vihollisuuksien jälkeen. PLO:n johtajalle Jasser Arafatille ja Israelin pääministeri Jitzhak Rabinille sekä ulkoministeri Shimon Peresille myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto Lähi-Idän rauhan edistämisestä.

Pohjois-Irlannin rauhanneuvotteluissa edistytettiin ja tilanne on rauhoittunut IRA:n aluksi yksipuolisen tulitauon ansiosta.

Etelä-Afrikassa järjestettiin ensimmäiset vapaat ja yhtäläiseen äänioikeuteen perustuvat vaalit huhtikuussa. Vaalien selvä voittaja oli Afrikkalainen kansalliskongressi ANC. ANC:n puheenjohtaja Nelson Mandela valittiin demokraattisen Etelä-Afrikan ensimmäiseksi presidentiksi. Vuonna 1994 myös Etelä-Afrikan naapurimaassa Mosambikissa järjestettiin ensimmäiset vapaat vaalit. Sen sijaan Angolan verinen sisällissota hallituksen ja UNITAn kannattajien välillä jatkui rauhanpyrkimyksistä huolimatta.

Bosnian sotaa on pyritty lopettamaan rauhanneuvotteluilla, mutta pysyvää ratkaisua ei ole saatu aikaiseksi. Rauhansuunnitelma Bosnia ja Hertsegovinan jakamisesta serbien ja kroaattien ja muslimien hallitsemiksi alueiksi hylättiin serbien kansanäänestyksessä.

Ruandassa sisällissota vaati ainakin puolen miljoonan, mahdollisesti jopa miljoonan ihmisen hengen. Miljoonista ihmistä tuli pakolaisia.

Yhdysvalloissa republikaanit voittivat marraskuiset senaatin ja edustajainhuoneen välivaalit, ja muuttunut sisäpoliittinen tilanne pakotti presidentti Clintonin uudelleen arvioimaan politiikkaansa.

Nato esitti tammikuussa 1994 kaikille ETYK-maille rauhankumppanuussopimuksen solmimista. Kullekin maalle neuvotellaan yksilöllinen sopimus yhteistyöstä. Suomi päätti liittyä rauhankumppanuusohjelmaan.

Euroopassa juhliittiin viidenkymmenen vuoden takaisia toisen maailmansodan käännekohtia, mm. Normandian maihinnousua.

Venäjän joukot poistuivat Virosta, Latviasta ja Saksasta.

Italian maaliskuiset vaalit muuttivat täysin maan poliittisen kartan. Vanhat, korruptiosta syytetyt valtapuolueet kärsivät vaalitappion ja parlamenttipaikoista ehdottoman enemmistön sai oikeiston vaaliliitto, jonka johtava puolue oli vain muutamaa kuukautta aikaisemmin perustettu Forza Italia -puolue. Vaaliliitossa olivat mukana myös uusfasistit.

Syyskuisissa Ruotsin vaaleissa sosialidemokraatit saivat yli 45 %:n kannatuksen ja palasivat haihtuvaltaan Ingvar Carlssonin johdolla. Tanskassa sosialidemokraatit jatkoivat hallituksen johdossa myös vaalien jälkeen.

Saksassa liittokansleri Kohlin kristillisdemokraatit voittivat parlamenttivaalit ja jatkoivat hallitusvallassa.

Kaikkia Itämeren maita, erityisesti Ruotsia ja itsenäisyyden palautumisen ensi vuosia elävää Viroa järkytti matkustajalaiva Estonian onnetto-

muus. Itämerellä myrskyssä uponneen laivan mukana hukkui lähes 900 ihmistä.

Meksikon eteläisimmässä osavaltiossa Chiapasissa intiaanit nousivat kapinaan hallitusta vastaan huonojen elinolojensa takia. Meksikon hallitus kukisti kapinan verisesti.

Kuubasta pakeni heikkoa taloustilannetta kesällä meriteitse ja henkensä vaarantaen tuhansia pakolaisia Yhdysvaltoihin.

Erityisesti Euroopan unionin eteläisiä jäsenmaita ja maltillisia islamilaisia maita huolestutti Algerian tilanteen kiristyminen. Ääri-islamilaisten ovat koko vuoden pyrkineet väkivallanteoin horjuttamaan maan sisäistä tilannetta. Kohti avointa sisällissotaa pahentunut tilanne johti laajamittaisiin ihmisoikeusloukkauksiin ja kasvavaan kuolonuhrien määrään.

Epäilyt Pohjois-Korean mahdollisesta ydinaseesta voimistuivat keväällä. Maan pitkäaikainen johtaja Kim II Sung kuoli heinäkuussa.

1.2. Kotimainen toimintaympäristö

Suomesta tuli vuoden alusta Euroopan talousalueen jäsen. Vuoden toimintajänne virittyi alkuvuoden presidentin vaalien ja syksyn Euroopan unioniin liittymisestä järjestetyn kansanäänestyksen ja sopimuksen hyväksymiseen päättyneen värikkään eduskuntakäsittelyn välille. Keskustelu jatkui loppuvuodesta kiistanä Suomen EU-huippukokousedustuksesta. Uuden vuoden vaihteessa Suomen jäsenyys Eta:ssa vaihtui jäsenydeksi EU:ssa.

Ahon porvarihallitus jatkoi "ainoan vaihtoehdon" politiikkaansa. Pääministeri julisti jo alkuvuodesta talouslaman päättyneeksi. Ahon markkinoima korkoelvytys epäonnistui ja työttömien määrä pysytteli koko vuoden lähes puolessa miljoonassa henkilössä pitkäaikaistyöttömyyden kasvaessa räjähdysmäisesti. Hallitus pyristeli vastuustaan työttömyyden hoidossa. Huono asioiden hoito tuli esille myös EU:n jäsenyysneuvotte- lujen ja kotimaisen maatalouden tukipaketin valmisteluissa. Muista pohjoismaista poiketen hallitus ei pitänyt yhteyttä toiseen sopijapuoleen, EU:n komissioon, puhumattakaan tuen hankkimisesta kotimaassa kansallisesti näin tärkeissä asioissa.

SDP:n ehdokas Martti Ahtisaari valittiin tasavallan kymmenenneksi presidentiksi ensimmäisessä suorassa kansanvaalissa. Hän voitti vaalien toiselle kierrokselle selviytyneen RKP:n ehdokkaan Elisabeth Rehnin lähes 7 prosenttiyksikön erolla tuloksen ollessa 53,9-46,1. Rehn korosti kampanjassaan lojaalisuuttaan hallitusrintamalle ja sen harjoittamalle politiikalle; Ahtisaari puolestaan piti esillä työttömyyden torjuntaa.

Maaliskuun alussa Suomi sopi EU:n kanssa käymissään neuvotteluissa Ruotsin, Itävallan ja Norjan tavoin alustavasti EU-jäsenyytensä ehtoista. Runsaan vuoden jatkuneet neuvottelut aukaisivat tien Suomen jäsenyydelle vuoden 1995 alusta. Sosialidemokraatit hyväksyivät Euroopan unionin jäsenyys sopimuksen. SDP korosti, että Suomen hallituksen on hyväksyttävä neuvottelemansa sopimus ja huolehdittava, että kansalaisilla on riittävästi tietoa liittymisen tai sen ulkopuolelle jäämisen vaikutuksista kansanäänestykseen mentäessä.

Sosialidemokraateilla oli toisenlainen käsitys kansallisesta yhteisymmärryksestä kuin hallituksella. Maatalouden merkityksen ylikorostuessa kaikki muu, mm. taantuvien teollisuuspaikkakuntien työllisyysongelmat, jäivät taka-alalle.

SDP teki kevään puoluevaltuustossa laajan työllisyysaloitteen, joka tähtäsi 100 000 työ- tai koulutuspaikan luomiseen vuoden aikana. Ohjelma sisälsi myös vaatimuksen äärimmilleen kiristyneen palkansaajien ja eläkkeensaajien verotuksen keventämisestä.

Tilanne muodostui pitkin kevättä yhä huolestuttavammaksi hallituksen EU-linjanvetojen ja aikataulujen osalta, kun keskustan linnoittautui tukivaatimustensa taakse. SDP lähti siitä, että Suomen maataloudessa siirtään jäsenyyden voimaan astuessa välittömästi EU:n tuottajahintoihin, jolloin kuluttajat hyötyvät hinnanalennuksista. Porvarillinen hallitus vastusti tätä ratkaisua viimeiseen asti.

Hallituskumppani kokoomuksesta välittämättä Keskustalla oli pyrkimys siirtää kansanäänestystä niin pitkälle kuin mahdollista. Myös jäsenyyden vastustajat pyrkivät taktisista syistä saamaan kansanäänestyksen kaikissa Pohjoismaissa samaan ajankohtaan. Hallitus lopulta sopi kiistansa. Tulosta on luonnehdittu siten, että Keskusta sai rahat ja Kokoomus kansan-

äänestyspäivämäärän 16.10. Suomi saattoi allekirjoittaa liittymissopimuksen EU:n jäsenmaiden kanssa Korfulla järjestetyssä huippukokouksessa kesäkuun lopussa.

Keskustan puristuksessa Kokoomuksen sisäiset paineet kasvoivat ylivoimaisiksi. Puheenjohtaja Pertti Salolainen jätti paikkansa ja Kokoomus valitsi ylimääräisessä puoluekokouksessa puheenjohtajakseen kansanedustaja Sauli Niinistön.

Hallitus esitti syyskuussa budjettiesityksensä. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä esitti oman budjettivaihtoehdonsa. Hallitus jatkoi omilla toimillaan talouslinjansa onnistumisen edellytysten turmelemista. Yksi-puolisesti valmistellut hankkeet sosiaali- ja työttömyysturvan, palkansaajien veroetuisuuksien ja kuntien valtionosuuksien leikkaamiseksi kavensivat entisestään hallituksen uskottavuutta ja kärjistiköivät ilmapiiriä työmarkkinoilla. Se haastoi riittää liittämällä jälleen budjettiesitykseen työttömyysturvan leikkaus- ja ay-jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistamisesityksensä, joista se joutui palkansaajien painostuksen alla luopumaan.

Keskitetyn tulopoliittisen ratkaisun sijaan myös työnantajat saivat haluamansa hajautuksen, ja liittokohtaiset neuvottelut lakonuhkineen. Kauden alalle solmittiin syksyn ensimmäinen palkkaratkaisu marraskuun lopussa, mutta useiden sopimusten solmiminen siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

Suomen EU-kansanäänestyksessä jäsenyyttä kannatti 56,9 prosenttia ja vastusti 43,1 prosenttia äänestäneistä. SDP:llä oli selkeän myönteinen kanta Suomen Euroopan unionin jäsenyyden puolesta. Hallitus antoi kansalle ristiriitaisia viestejä kannastaan. Maatalouden tuottajajärjestö MTK oli ottanut kielteisen kannan ja työskenteli loppuun saakka estääkseen jäsenyyden. Eduskunta kuitenkin hyväksyi Suomen EU-sopimuksen 18.11. äänin 155-42 jäsenyyttä vastustaneiden edustajien jarrutuskeskustelusta huolimatta.

Tasavallan presidentti Martti Ahtisaari oli luvannut vaalikampanjansa aikana ryhtyä toimiin työttömyyden vähentämiseksi. Hänen keväällä asettamansa Matti Pekkasen johdolla toiminut työllisyystyöryhmä sai työnsä valmiiksi syyskuun lopulla. SDP toimitti hallitukselle työryhmän

mietintöä koskevan kannanoton, jossa se totesi, että työttömyys ei siedä viivyttelyä ja esitti vuoden 1995 budjettiin konkreettisia toimia työttömyyden alentamiseksi. Hallitus oli koko toimintansa ajan torjunut aktiivisen työllisyyspolitiikan ja ylenkatsonut opposition työllisyyskehdotuksia.

Syksyn puoluevaltuusto linjasi ensi vaalikauden tavoitteita kannanotossaan "Uuden vastuun aika". Se toi jälleen esille SDP:n vaihtoehdon Ahon porvarihallituksen politiikalle. SDP:llä oli mielipidemittauksissa koko vuoden vakaa 30 prosentin tuntumassa oleva kannatus.

2. PUOLUEEN PÄÄTÄNTÄVALTA- JA TOIMEEN- PANOELIMET

2.1. Puoluevaltuusto

Puoluevaltuustoon ovat kuuluneet puheenjohtajana Pertti Paasio, I varapuheenjohtajana Helena Rissanen ja II varapuheenjohtajana Hannu Myyryläinen sekä muina varsinaisina jäseninä ja varajäseninä:

Helsingin piiristä Alho Arja, Anttonen Erja, Pajamäki Osku, Stam Arno ja varalla Seppä Sisko, Vuolanne Ulla, Niemi Veli-Mikko ja Sarjanen Reino

Uudenmaan piiristä Kähärä Juha, Kautto Tarja, Paakkinen Pertti, Saarto Hannele, Penttilä Hannu, Jämsen Tuula, Sairanen Jussi, varalla Kolehmainen Ari, Rahkonen Susanna, Karrimaa Antti, Pirttijärvi Timo, Pohjola Markku, Ikonen, Hannuja Salo Paavo

Varsinais-Suomen piiristä Paasio Pertti, Kärkkäinen Timo, Rasi Pirkko, Savolainen Anja, Kivikoski Matti, varalla Virtanen Tauno, Järviö Jarmo, Kauppila Jorma, Kärppä Unto, Laitinen Seppo

Satakunnan piiristä Laine Eero, Wessman Ilona, Rauta Markku, Heino-Laikku Mirva, Aarniokoski Leevi, varalla Jokinen Alpo, Yli-

Kauhaluoma-Nurmi Päivi, Raita-Aho Voitto, Korsi Ritva, Nurmi Veikko

Etelä-Hämeen piiristä Luttinen Matti, Ilmarinen Kalevi, Lapiolahti Arto, Hannula Isto, varalla Sillanmäki Pekka, Kakko Sinikka, Kanerva Jouko, Jokela Veikko

Pirkanmaa piiristä Viitanen Pia, Särkkä Juha, Haapaniemi Liisa, Rantala Kari, Riipinen Markku, Rissanen, Helena, varalla Salminen Seppo, Mankkinen Leena, Tuovinen Seppo, Heinonen Hilikka, Satamo Pentti ja Virtanen Kari

Kymen piiristä Myyryläinen Hannu, Luukkanen Heikki, Mäkelä Taito, Kotola Sirkka, Nyberg Jukka, Helminen Harri, Ijäs Esko, varalla Saari-
nen Jan-Erik, Nukarinen Pentti, Häkkinen Soili, Halttunen Ritva, Tiainen Urpo, Seppälä Vaito ja Kakkola Risto

Mikkelin piiristä Silvan Sini, Kuusela Mauno, Viitamies Janne, varalla
Kaksonen Virpi, Ruokoselkä Liisa ja Pasanen Virve

Kuopion piiristä Kukkonen Jorma, Peiponen Irma, varalla Kuronen
Matti ja Pennanen Eino

Pohjois-Karjalan piiristä Holopainen Raimo, Lahtela Esa, Tahvanainen
Säde, Vuorenperä Seija, varalla Bau Pauli, Hämmäläinen Juha, Kettunen
Pekka ja Naakka Irma

Keski-Suomen piiristä Lähteenmäki Vesa, Pihlajasaari Helena, Rimmi
Sari, Toikkanen Jorma, varalla Viitanen Jorma, Mäkinen Petri, Jakonen
Raimo ja Rantamäki Esko

Vaasan piiristä Aaltonen Markus, Kujala Eila, Tyni Seppo, varalla Kuu-
sisto Raija, Lamminmäki Heikki ja Rauhala Raimo

Oulun piiristä Pasanen, Matti, Piikivi Leena, varalla Kippola Eero ja
Aho Virpi

Lapin piiristä Ojala Esko J., Päckilä Matti, varalla Kesti Helena ja Haa-
rahiltunen, Liisa

Ruotsalaisesta Työväenliitosta Janerus Mirja, Hjerpe Gun-Britt, varalla Björkstrand Christer ja Häggström Helena

Puoluevaltuuston kevätkokous pidettiin 16.3.1994 Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja hyväksyttiin SDP:n työllisyysaloite ja äänestys- ja vaalijärjestys..

Ylimääräinen puoluevaltuuston kokous pidettiin Helsingissä 18.5.1994. Kokouksessa käsiteltiin Suomen EU-neuvottelutulosta ja sosialidemokraattien tavoitteita EU:ssa. Kokouksessa hyväksyttiin kannatukset "Suomessa valmistaudutaan Euroopan unionin jäsenyyteen" sekä "Suomi Euroopan unionin jäsenenä: Aktiiviseen Eurooppa-politiikkaan".

Puoluevaltuuston syyskokous pidettiin 23.-24.11. Helsingissä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, keskusteltiin talouspoliittisesta keskustelualoitteesta sekä hyväksyttiin vaaliohjelma Uuden vastuun aika.

2.2. Puoluehallitus

Puoluehallitukseen ovat kuuluneet puheenjohtajana Paavo Lipponen, puoluesihteerinä Markku Hyvärinen, I varapuheenjohtajana Antero Kekkonen, II varapuheenjohtajana Liisa Jaakonsaari sekä muina jäseninä Antti Kalliomäki, Elina Lehto, Tarja Filatov, Reijo Laitinen, Jouni Backman, Lasse Eskonen, Leena Koikkalainen, Juha Nummela, Matti Puhakka, Sinikka Näätsaari ja Lauri Metsämäki.

Puoluehallituksen kokouksiin ovat osallistuneet puoluevaltuuston puheenjohtaja Pertti Paasio, I varapuheenjohtaja Helena Rissanen, II varapuheenjohtaja Hannu Myyryläinen, eduskuntaryhmän varapuheenjohtajat Kerttu Törnqvist ja Erkki Tuomioja, Demarin päätoimittaja Jukka Halonen, Arbetarbladetin päätoimittaja Alf-Erik Helsing sekä puoluetoimiston valtuutetuttoimitsijat.

Puoluehallitus on vuoden 1994 aikana pitänyt 30 kokousta, joista pöytäkirjoihin on merkitty 388 pykälää.

2.3. Hallinto

Puoluetoimiston organisaatiossa ei ole tehty muutoksia. Vähentyneitä henkilöresursseja on pyritty käyttämään joustavasti ja tehokkaasti.

Puoluetoimiston työn johtamiseksi ja koordinoimiseksi on pidetty viikoittain toimistovaliokunnan kokous puoluesihteerin johdolla. Kokouksiin ovat osallistuneet puoluetoimiston toimitsijat. Sihteerinä on toiminut toimistosihteerä. Puolueen puheenjohtaja on myös osallistunut toimistovaliokunnan työskentelyyn.

Noin kerran kuukaudessa on pidetty koko puoluetoimiston henkilökunnan informaatiokokous, jossa on käsitelty ajankohtaisia poliittisia tehtäviä ja puoluetoimiston työtä.

Puolueen hallinnollista toimintaa ja siten myös poliittisen valmistelutyön ja järjestötoiminnan mahdollisuuksia on edelleen leimannut puoluetoiminnan voimavarojen yleinen vähentyminen. Puolue- ja vaalilainsäädännöstä sekä puolueen säännöistä välittömästi aiheutuvien tehtävien toimeenpano sitoo yhä suuremman osan toimintaresursseista. Normaalina puoluetoimintana pidettävä juhla- ja koulutustoiminta sekä puoluetoiminnan yleinen esittely on lisääntyvässä määrin toteutettavissa vain ao. tapahtumien yhteydessä toteutettavan erillisen voimavarojen hankinnan puitteissa.

Henkilöstö vuonna 1994

Puolueen johto

Puheenjohtaja
Puoluesihteerä

Paavo Lipponen
Markku Hyvärinen

Sihteerä
Puheenjoht. erityisavustaja
Erityisavustaja
Kv-sihteerä
Sihteerä

Merja Iljin
Jari Luoto (1.10. alkaen)
Matti Linnanahde
Tarja Kantola
Tuula Lampinen

Strateginen kehittäminen

kampanjat, projektien hallinta, henkilöstön kehittäminen)

Poliittinen sihteeri	Jorma Westlund
Sihteeri	Anneli Koivisto

Poliittinen valmistelu

(päättöksenteon valmistelu, tiedon tuottaminen)

Poliittinen sihteeri	Paula Parmanne
Sihteeri	Sirpa Paltamo

Järjestötoiminta

(kennättyön organisointi, alueverkoston tukijäsenpalvelut)

Järjestösihteeri	Markku J. Jääskeläinen
Jäsenpalvelusihteeri	Eero Jämbäck
Toimitsija	Liisa Mattila
Sihteeri	Irja Hyvönen
Jäsenasiainhoitaja	Arja Pennanen

Ay-toiminta

Ay-sihteeri	Ari Kekkinen
Työmarkkinasihteeri	Matti Kouri

Tukipalvelut

(taloudenhoito-, hallinto-, toimisto-, henkilöstö-
jä materiaalipalvelut, kiinteistönhoito)

Hallintopäällikkö	Maunu Ihalainen
Toimistos sihteeri	Sisko Lipsanen
Laskentasihteeri	Juha Backman
Kirjanpitäjä/kassa	Merja Jukonen
Kirjanpitäjä	Merja Jäppinen
Palkanlaskija	Riitta Elovuo
Postittaja	Merja Tähtinen
Tekstinkäsittelijät	Sinikka Muje
	Eila Raittinen

Puhelinvaihteen hoitaja
Monistaja/autonkuljettaja
Lähetä
Siivoojat

Sirpa Niemi
Petri Nurmi
Pia Strandström
Ritva Saari
Liisa Vellamo

3. SUUNNITTELU-TOIMINTA

3.1. Toiminnan päälinjat

Toiminnan painopisteitä olivat tammikuun 1994 presidentinvaalit, valmistautuminen kansanäänestykseen Euroopan yhteisöön liittymisestä sekä vuoden 1995 eduskuntavaaliteemojen suunnittelu, aineistojen tuottaminen ja valmistautuminen hallitusohjelmaneuvotteluihin.

Puolue jatkoi omien yhteiskunnallisten, Ahon porvarihallituksen politiikalle vaihtoehtoisten linjaustensa julkistamista puoluevaltuuston kokouksissa. Kevään puoluevaltuuston kokouksessa (16.3.) hyväksyttiin SDP:n työllisyysaloite. Sitä täydensi puoluehallituksen 27.10. maan hallitukselle toimittama tasavallan presidentin työllisyystyöryhmän esitystä koskeva kannanotto "Työttömyys ei siedä viivytelyä". Toukokuussa (19.5.) pidettiin ylimääräinen puoluevaltuuston kokous, joka käsitteli ajankohtaisia Euroopan unioniin liittyviä kysymyksiä. Kokouksessa hyväksyttiin kaksi kannanottoa: Suomessa valmistauduttava Euroopan unionin jäsenyyteen ja Suomi Euroopan unionin jäsenenä. Syksyn puoluevaltuustossa (24.11.) hyväksyttiin Uuden vastuun aika, tavoitteita seuraavalle vaalikaudelle. Samoin puoluevaltuuston keskustelujen taustaksi ja virittämiseksi työryhmät valmistelivat tausta-aineiston integraatiosta ja talouspoliittisen keskustelualoitteen.

Puoluehallituksen antamat julkilausumat ja kannanotot sekä muut tiedotteet käsitteivät mm. Suomen EU-neuvotteluja (tiedote 24.2.), EU-jäsenyysneuvottelujen tulosta (3.3.), SDP:n kantaa Etelä-Hämeen maaherrakysymyksessä (tiedote 3.3.), EU-tilannetta (pj Lipposen lausunto 24.3.), tasa-arvon etenemistä SDP:ssä (tiedote 5.5.), hallituksen maatalouspakettia (yhdessä eduskuntaryhmän kanssa) (31.5.), talouspolitiikkaa (pj Lipposen kannanotto 18.8.), kuntien valtionosuuksien lisäleikkauksia (SDP:n kunnallispoliittisen työryhmän pj. Jukka Mikkolan tie-

dote 18.8.), talouspolitiikkaa ja Suomen liittymistä Euroopan unionin jäseneksi (1.-2.9.), Tasavallan presidentin työllisyystyöryhmän esitystä (27.10.) ja valtionyhtiöitä (9.12.).

Pyydettyjä lausuntoja annettiin mm. osamietinnöstä "Neuvoa-antava kansanäänestys Suomen liittymisestä Euroopan Unioniin" (10.2.1994), Valtiosääntökomitea 1992:n mietinnöstä (16.6.), EY-vaalityöryhmän mietinnöstä "Suomessa toimitettavat Euroopan parlamentin edustajien vaalit" (18.8.), rakennuslain uudistamisesta (kunnallispoliittisen työryhmän ja ympäristöpoliittisen työryhmän lausunto 19.10.)

Vuoden aikana järjestettiin erilaisia seminaareja tilaisuuksia mm. asuntopoliittinen seminaari (19.1.), valtionyhtiöseminaari (26.1.), kulttuuripoliittinen seminaari (16.2.), seminaari ympäristöstä ja taloudesta (18.3.), SDP:n talous- ja työllisyyskonferenssi (20.4.), korkeakoulu- ja tiedepoliittinen seminaari (2.5.), tulevaisuusseminaari (4.5.), peruskoulu- ja nuorisoaasteseminaari (12.5.), ammattikorkeakouluseminaari (2.6.), viestintäseminaari (21.9.) ja seminaari hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuudesta (15.12.)

3.2. Työryhmät

Suunnittelusihteeristön päätehtäviin on kuulunut ohjelmallisen ja siihen läheisesti liittyvän päätöksenteon valmistelu ja organisointi, poliittisia ilmiöitä ja yhteiskunnan kehitysennusteita koskevien selvitysten seuraaminen ja puolueiden yhteisen mielipidetiedustelun kannatusanalyysien hyödyntäminen. Osa suunnittelusta ja päätöksenteon valmistelusta on tapahtunut asiantuntija- ja työryhmätyönä niiden jäsenten vapaaehtoista työpanosta hyväksi käyttäen ja tiiviissä yhteistyössä eduskuntaryhmän toimiston ja muiden puoluetta lähellä olevien organisaatioiden valmistelutyön kanssa.

Työryhmien avulla oppositiokauden käyttöön luotu työnjakaja vetäjien vastuuhenkilöjärjestelmä on toiminut vaihtelevasti, kun sitä arvioi työryhmien vetäjien oma-aloitteisella alansa poliittisen keskustelun seuraamisella tai sosialidemokraattisten linjausten esille tuomisella.

Työryhmien vetäjillä oli sekä alkuvuodesta että syksyllä yhteiskokoukset, joista jälkimmäinen oli yhteinen puoluehallituksen kanssa. Aiheina

olivat vaaleihin valmistautuminen ja -ohjelman rakentaminen. Kaikkien työryhmien tehtävänä oli tuottaa teema- ja kampanja-aineistoja Euroopan unionia koskevaa kansanäänestystä, eduskuntavaaleja ja tulevia hallitusohjelmaneuvoitteluja varten. Aineistot ovat olleet pohjana sekä puoluevaltuuston kannanotolle "Uuden vastuun aika" sekä eduskuntavaaliehdokkaille ja vaalityöntekijöille toimitetulle muullekin tausta-aineistolle.

Työryhmät ovat jatkaneet omalta osaltaan puoluekokouspäätösten seurantaan, tarvittavien selvitykset ja ohjelmallisten kannanottojen valmistelua. Osa työstä on valmistunut ja julkaistu keskustelualoitteina ja taustamuistioina. Väkiraportti päätösten toteutumisesta valmistetaan vajaa vuosi ennen seuraavaa puoluekokousta.

Lisäksi työryhmät ovat keränneet kansainvälisen ja kotimaisen talouskehityksen pohjalta tietoa ja arvioineet eri alojen kehittämisvaihtoehtoja päätöksenteon pohjaksi (ohjelmat, kannanotot) ja valmistelleet ajankohdaisia avauksia. Tuloksista on raportoitu mm. tiedottein ja taustamuistioin; järjestämällä seminaareja ja kuulemisia. Lisäksi on tuotettu esitteitä puolueesta ja sen tavoitteista.

Puoluehallitus päätti 23.9.1993 työryhmistä ja niiden vetäjistä. Työryhmät ovat olleet kokoonpanoltaan joustavia. Kertomusvuoden aikana ovat toimineet seuraavat työryhmät:

Ulkopoliittinen työryhmä: pj. Pertti Paasio, vpj. Markku Hyvärinen, siht. Tarja Kantola (kts. kv-toiminta)

Integraatiotyöryhmä: pj. Erkki Tuomioja, vpj. Tuulikki Kannisto, siht. Jari Luoto (kts. kv-toiminta)

Lähialuetyöryhmä: pj. Markus Aaltonen, vpj. Hannu Myyryläinen ja Pertti Joenniemi, siht. Timo Frilander ja Tuija Paunio (kts. kv-toiminta)

Talospoliittinen työryhmä: pj. Paavo Lipponen, vpj. Jouni Backman, siht. Sisko Seppä. Työryhmä piti 19 kokousta valmistellen ajankohtaisia kannanottoja, muistioita ja talospoliittisen keskustelualoitteen 16.11.1994.

Talouspoliittisen työryhmän *työllisyysprojekti*: pj. Johannes Koskinen, siht. Pertti Rauhio. Ryhmä piti kahdeksan kokousta valmistellen ajan-kohtaisia kannanottoja, muistioita ja esityksen työllisyysaloitteeksi 16.3.

Asuntopoliittinen työryhmä: pj. Tarja Kautto, vpj. Ilkka Joenpalo, siht. Markku Wallin. Työryhmä piti yhdeksän kokousta valmistellen asunto-poliittista ohjelmaa. Työryhmä järjesti asuntopoliittisen seminaarin 19.1.1994.

Ympäristötyöryhmä: pj. Riitta Myller, vpj. Heikki Pohja, siht. Veli-Mikko Niemi. Työryhmä piti seitsemän kokousta. Työryhmä järjesti Ympäristöjä talous -seminaarin 18.3.1994.

Sosiaalisen hyvinvoinnin työryhmä: pj. Markku Hyvärinen, vpj. Tuula Haatainen, siht. Pekka Nurminen. Työryhmä piti 11 kokousta.

Työryhmän projektiryhmät (lapsiperheidentuki-, terveys-, työttömyysturva-, vanhuus-, köyhyys-, yrittäjien sosiaaliturva- ja sosiaaliturvan rahoitusprojektit) tekivät selvityksiä ko. aloilta. Projektien vetäjinä toimivat hyvinvointityöryhmän jäsenet.

Elinkeinopoliittinen työryhmä (ml. alue-, elinkeino-, energia-, pienyrittäjänäkökulmat ja pankkituki): pj. Matti Louekoski, vpj. Helena Rissanen, siht. Tero Hirvilampi. Työryhmä piti 20 kokousta valmistellen mm. aloitteen elinkeinopoliittikan tehostamisesta.

Aluepoliittinen työryhmä (sisäasiat): pj. Matti Puhakka, vpj. Juha Nummela ja Sinikka Näätsaari, siht. Reijo Luhtavaara. Työryhmä piti kolme kokousta.

Maaseutupoliittinen työryhmä: pj. Kari Rajamäki, vpj. Taina Lackman, siht. Markku J. Jääskeläinen (kts. järjestötoiminta)

Kuluttajapoliittinen työryhmä: pj. Ulpu Iivari, vpj. Reijo Ollikainen, siht. Osku Pajamäki. Työryhmä piti kolme kokousta.

Koulutuspoliittinen työryhmä: pj. Liisa Jaakonsaari, vpj. Erkki Aho ja Jukka Gustafsson, siht. Harri Liikkanen. Työryhmä piti kahdeksan kokousta sekä järjesti peruskoulu- ja nuorisosaasteseminaarin 12.5.1994 ja ammattikorkeakouluseminaarin 2.6.1994. Työryhmän yhteydessä toimi

neljä projektia: peruskoulut ja esiopetus, nuorisoaste, aikuiskoulutus ja ammattikorkeakoulu.

Tiede- ja korkeakoulutyöryhmä: pj. Leena Luhtanen, vpj. Keijo Paunio, siht. Ulla-Maija Rajakangas. Työryhmä piti kuusi kokousta ja järjesti korkeakoulu- ja tiedepoliittisen seminaarin: Korkeakoululaitoksen autonomia ja yhteiskunnan vaatimukset 2.5.1994.

Kulttuurityöryhmä (ml. viestintä): pj. Antero Kekkonen, vpj. Riitta Sepälä, siht. Anna-Liisa Sirjamo ja Ulla Tapiovaara-Harpp. Työryhmä järjesti seminaarin 16.2.1994 sekä viestintäseminaarin "Mistä puhutaan, mistä vaivataan" 21.9.1994.

Liikennepoliittinen työryhmä: pj. Jussi Ranta, vpj. Tarja Filatov, siht. Reijo Svento ja Hanna Mannila. Työryhmä piti neljä kokousta.

Puolustuspoliittinen työryhmä: pj. Anna-Liisa Kasurinen, vpj. Reijo Laitinen, siht. Markku Haranne (Kts kv-toiminta)

Oikeuspoliittinen työryhmä: pj. Tarja Halonen, vpj. Leena Koikkalainen, siht. Mikael Jungner. Työryhmä piti kaksi kokousta. Oikeuspoliittisen työryhmän projekti (pj. Tarja Halonen, siht. Mikael Jungner) koskien romanien asemaa piti neljä kokousta ja valmisti muistion "Moniarvoinen ja suvaitseva yhteiskunta".

Tulevaisuustyöryhmä: pj. Antti Kalliomäki, vpj. Elina Lehto, siht. Osmo Kuusi. Työryhmä piti neljä kokousta ja järjesti tulevaisuusseminaarin 4.5.1994.

Järjestötoimintaryhmät:

Ammattiyhdistystoimikunta (17.6.1993): pj. Paavo Lipponen, vpj. Lauri Ihalainen, Esa Swanljung, Ulla Aittokoski, siht. Ari Kekkinen (kts. järjestötoiminta).

Kunnallispoliittinen työryhmä: pj. Jukka Mikkola, vpj. Lauri Metsämäki, siht. Markku J. Jääskeläinen ja Tiina Nurmi (kts. järjestötoiminta)

SDP:n yrittäjätoimikunta: pj. Mikko Rönnholm, vpj. Juha Hjelt, siht. Matti Kouri (kts. järjestötoiminta)

Alueelliset ryhmät:

Pohjois-Suomi-strategiatyöryhmä (Oulu/Lappi): Pj. Esko J. Ojala ja Tapio Karjalainen, Siht. Seppo Nordström ja Jyrki Pohjola (kts. järjestötoiminta)

4. JÄRJESTÖTOIMINTA

4.1. Toiminnan päälinjat

Mennyttä toimintavuotta sävyttivät presidentinvaalit ja eduskuntavaalien valmistelu. Puoluejärjestöissä keskusteltiin nousukausiteemalla ja jäsenpalveluissa kehiteltiin uusia toimintamuotoja. Kokonaisjäsenmäärä ei odotuksista huolimatta kääntynyt vielääkään nousuun. Uusia jäseniä kuitenkin tulija valtaosa heistä oli nuoria.

Yhteistoiminnassa naisliiton ja TSL:n kanssa jatkettiin opinto- ja keskustelukampanja nimeltä Nousukausiprojekti. Puolue järjesti toukokuussa nousukausiseminaarin opintokerhojen ja kurssien vetäjille. Kaiken kaikkiaan yhteyttä pidettiin yli 300 henkilöön, jotka osallistuivat eri vaiheissa kursseille ja paikallisen toiminnan vetotehtäviin. Nousukausiteemalla perustettiin lähes 200 opintokerhoa. Puolue tuotti Suomi muuttuu - mihin suuntaan -nimisen opintoaineiston, jota toimitettiin kentälle 3 000 kappaletta.

Säännöt

Kunnallisen toiminnan osalta puoluekokous teki v.1993 kokonaisvaltaisen periaatepäätöksen, joka koski niin sääntöjä kuin ohjesääntöäkin. Kunnallisjärjestöjen päätösvaltaa omien sääntöjensä osalta lisättiin, maallisääntöjen hyväksyminen siirtyi puoluekokoukselta puoluehallitukselle, valtakunnallisesta kunnallisen toiminnan ohjesäännöstä luovuttiin ja kunnallisjärjestöille annettiin oikeus päättää omasta ohjesäännöstään.

Puoluehallitus hyväksyi kunnallisjärjestöjen käyttöön 5 erilaista mallisääntöä. Näiden pohjalta valtaosa kunnallisjärjestöistä on jo tehnyt sääntömuutoksensa.

Toimitsijakoukukset

Toimintavuoden aikana järjestettiin 7 piirien toiminnanjohtajakoukusta.

Puolueen, piirijärjestöjen, kunnallisjärjestöjen sekä sisar- ja yhteistyöjärjestöjen työntekijöiden neuvottelupäivät järjestettiin 25.-26.8.1994 Polvijärvellä Huhmarin lomakeskuksessa. Osanottajia oli päivillä 90.

4.2. Tasavallan presidentin vaali

Vaalityön loppuvaihe

Marras-joulukuussa 1993 tuli esiin tarve kiinteyttää Martti Ahtisaaren valitsemiseksi tehtyä vaalityötä, varmistaa käytännön tehtävien oikea-aikainen toimeenpano ja selkiinnyttää taloudellisia ja toiminnallisia vastuusuhteita. Ahtisaaren Helsingin vaalitoimiston työtä johtamaan siirtyi puoluetoimistosta Matti Kouri, alueellisesti täsmennettiin puolueen piirijärjestöjen ja paikallisten Ahtisaari-ryhmien työnjakoa, eduskuntaryhmän sihteeri Kari Laitinen ryhtyi avustamaan ehdokasta puheiden ja esiintymisten valmistelussa. Jorma Westlundin tehtäväksi osoitettiin vaalityön käytännön ohjaaminen erityisesti vaalin toisen kierroksen osalta.

Ahtisaaren vaalikiertue alkoi marraskuun alussa ja päättyi 15. tammi-kuuta. Hän osallistui tänä aikana noin 300 erimuotoiseen yleisötilaisuuteen, joista runsas 250 oli keskustelutilaisuuksia. Kiertueeseen sisältyi myös kymmeniä tehdaskäyntejä ja tutustumisia eri alojen laitoksiin ja toimipisteisiin. Vaalikiertueen aikana ehdokas tavoitti tilaisuuksien avulla välittömästi lähes 100.000 kansalaista. Tammi-helmikuun aikana järjestettiin vaalitoimistojen ja vaalivankkureiden yhteyteen kansanedustajien ja muiden tunnettujen Ahtisaaren kannattajien tapaamis- ja päiväystilaisuuksia.

Vaalin toisen kierroksen televisioesiintymisiin valmistautumiseen varattiin riittävästi aikaa. Keskitetyn aikataulun mukaisesti järjestettiin vaalijuhlat Kotkassa, Helsingissä Finlandia-talolla, Lahdessa, Jyväskylässä,

Tammisaaressa, Kemissä, Turussa ja Tampereella. Lisäksi ehdokas tapasi työttömien edustajia erillisessä tilaisuudessa ja osallistui Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla järjestettyihin katutapahtumiin. Vaalijuhlien hyvä onnistuminen, etenkin toisen kierroksen alkuvaiheessa järjestetty Finlandia-talon juhla, loivat itsevarmuutta ja optimismia huolimatta siitä, että välittömästi toisen kierroksen alussa julkaistuissa mielipidetiedusteluissa kilpailevan ehdokkaan kannatus oli selvästi (56 - 44) Ahtisaaren kannatusta korkeampi.

Vaalin toista kierrosta varten julkaistiin useilla paikkakunnilla lehteä tai lehdissä olevia liitteitä. Helsingissä ja Espoossa jaettiin 200.000 kappaletta uutta vaalilehteä. Samaa lehteä jaettiin 100.000 kappaletta muualle Suomeen. Ilmoittelussa sai huomattavaa symbolista merkitystä Ahtisaarta tukevien naisten nimi-ilmoittelu.

Toiselle kierrokselle tuotettiin noin kymmenen sekunnin mittaisia TV mainoksia, joissa yksi henkilö kussakin (Jörn Donner, Veikko Helle, Tuulikki Kannisto, Osku Pajamäki, Eija Vilpas) kertoi lyhyesti, miksi äänestää Ahtisaarta. Radiomainontaa toteutettiin keskitetysti vain vaalin toisella kierroksella noin 15 paikallisradiossa.

Television vaikutus kansalaisten korostui entisestään. Erilaisia vaaliin liittyviä ohjelmia alettiin lähettää jo marraskuusta alkaen. Eri kanavien ja eri tyyppisten ohjelmien keskinäinen kilpailu katsojaluvuista oli tuntuvaa. Ehdokkailta käytännössä edellytettiin aktiivista osallistumista myös muihin kuin varsinaisesti presidentinvaaliin liittyviin ohjelmiin. Heitä esiteltiin urheiluohjelmien yhteydessä, erilaisissa viihde- ja makasiiniohjelmissä sekä tietokilpailuissa (Tuttu juttu). Sen sijaan ehdokkaiden näkemysten kommentoivaa arviointia televisiossa oli odotettua vähemmän. Esimerkiksi puolueiden puheenjohtajat eivät keskustelleet vaalin merkityksestä tai presidenttiehdokkaiden näkemyksistä yhdessäkään televisio-ohjelmassa.

Uutta oli myös presidentin puolisoiden ja perheiden esittely erilaisten ohjelmien kautta.

Vaalin tulokset

Ensimmäinen vaali 16.1.1994

	ennakko- äännet	%	vaalipäi- vän äännet	%	äännet yhteensä	%
Martti Ahtisaari	369 419	27,2	458 619	24,9	828 038	25,9
Elisabeth Rehn	210 408	15,5	491 803	26,7	702 211	22,0
Paavo Väyrynen	295 099	21,8	328 316	17,8	623 415	19,5
Raimo Ilaskivi	230 536	17,0	254 499	13,8	485 035	15,2
Keijo Korhonen	87 545	6,5	99 391	5,4	186 936	5,8
Claes Andersson	49 467	3,6	73 353	4,0	122 820	3,8
Pertti Virtanen	40 652	3,0	54 998	3,0	95 650	3,0
Eeva Kuuskoski	39 937	2,9	42 516	2,3	82 453	2,6
Toimi Kankaanniemi	15 548	1,1	15 905	0,9	31 453	1,0
Sulo Aittoniemi	13618	1,0	17 004	0,9	30 622	1,0
Pekka Tiainen	3611	0,3	3 709	0,2	7 320	0,2
	1 355 840		1 840 113		3 195 953	
mitätöidyt äännet	4 040		4 538		8 578	
	1 359 880		1 844 651		3 204 531	

Vaalissa oli 4 085 523 äänioikeutettua. Äänestysprosentti oli 82,2.

Toinen vaali 6.2.1994

	ennakko- äännet	%	vaalipäi- vän äännet	%	äännet yhteensä	%
Martti Ahtisaari	780 924	52,3	942 561	55,2	1 723 485	53,9
Elisabeth Rehn	712 548	47,7	763 746	44,8	1 476 294	46,1
	1 493 472		1 706 307		3 199 779	
mitätöidyt äännet	6 740		8 242		14 982	
yhteensä	1 500 212		1 714 549		3 214 761	

Äänestysprosentti oli 82,3.

Martti Ahtisaaren kannatus ensimmäisessä vaalissa (25,9 %) alitti 6-7 prosenttiyksiköllä eri mielipidetiedusteluissa suunnilleen samaan aikaan SDP: lie annetun kannatuksen. Tämä osoittaa, että vilkkaasta yleisestä vaaliosallistumisesta huolimatta kaikki SDP:n ja siten mitä todennäköisimmin Martti Ahtisaaren potentiaaliset kannattajat eivät olleet lähteneet liikkeelle.

Elisabeth Rehnin hyvä menestys ensimmäisen vaalin varsinaisen vaalipäivän tuloksissa sekä suosion kasvu mielipidetiedusteluissa nostivat hänet välittömästi ennakkosuosikin asemaan, joka osoittautui yllättävän raskaaksi. Hänen vaalityössään ei oltu ilmeisesti varauduttu tähän uuteen asetelmaan. Vaalityön vauhtia kiihdytettiin ja tilaisuuksia järjestettiin läkähdyttävä määrä.

Ahtisaaren kampanjan tempo rauhoittui, mutta intensiteetti lisääntyi loppuun saakka kohoavasti. SDP:n jäsenistö ja kannattajakunta koki tilanteen haasteena, teki sen mukaiset johtopäätökset ja mobilisoi itsensä ja muutakin väkeä "tosi mielellä" liikkeelle. Toisessa vaalissa saattoi olla 100.000-200.000 sellaista äänestäjää, jotka eivät lainkaan äänestäneet ensimmäisessä vaalissa. Äänestysvilkkaus kummassakin vaalissa oli lähes sama, mutta on oletettavaa, että pudonneiden ehdokkaiden kaikki äänestäjät eivät motivoituneet äänestämään toisessa vaalissa.

4.3. Vuoden 1995 kansanedustajain vaalit

SDP oli useissa yhteyksissä myös vuonna 1994 esittänyt poliittisen valmiutensa enneaikaisiin eduskuntavaaleihin. Porvarillisen hallituksen kyky välttämättömän yhtenäisyyden ylläpitämiseen joutui erityisen lujille keväällä. Hallitus kuitenkin saattoi jatkaa toimintaansa, kun muut hallitusryhmät myöntivät keskustan johtovaltaan.

SDP:n järjestölliset vaalivalmistelut käynnistyivät puoluevaltuuston kevätkokouksen hyväksymän jäsenvaaleja koskevan vaalijärjestyksen mukaisesti.

Puolueosastojen ja valitsijayhdistysten tuli tehdä ehdotukset jäsenäänestykseen asetettavista henkilöistä 30.9. 1994 mennessä. Jäsenäänestys toimitettiin postin välityksellä lokakuussa siten että erilliset äänestystilaisuudet pidettiin 24.10. 1994, jolloin myös alkoi tulosten laskenta. Pir-

kanmaan sosialidemokraattinen piiri toimitti jäsenäänestyksen kuitenkin puoluehallituksen luvalla jo syyskuussa.

Osanotto jäsenäänestykseen

**Osallistuminen jäsenäänestykseen SDP:n ehdokkaista
v. 1995 kansanedustajain vaaliin**

l'iiri	äunioikcu- tcttuja	äänesti	%
Helsinki	4 080	2 741	67,2
Uusimaa	7 212	4 459	61,8
Varsinais-Suomi	4 888	3 143	64,3
Satakunta	4 858	3 245	66,8
Etelä-Häme	4417	2916	66,0
Pirkanmaa	6 026	3 808	63,0
Kymi	6 649	4 079	61,4
Mikkeli	2 817	1785	62,6
Kuopio	1 768	1 145	64,7
Pohjois-Karjala	3 574	2 226	62,3
Keski-Suomi	3 854	2 563	66,6
Vaasa	2 883	2 073	71,9
Oulu	2 339	1 453	62,1
Lappi	1 684	1 065	63,2
Yhteensä	57 049	36 701	64,3

Postin välityksellä toimitettu jäsenäänestys muodostui varsin vilkkaaksi. Ehdokkaita asetettiin useimmissa piireissä selvästi enemmän kuin edellisiin vaaleihin. Vastaavasti äänestysosanotto myös nousi, kun jäsenäänestyksen merkitys ehdollepanossa korostui.

Piirikokoukset vahvistivat ehdokaslistat marraskuussa. Useissa piireissä niihin tehtiin vähäisiä tarkistuksia sen johdosta, että eri syistä jotkut jäsenäänestyksessä ehdokkaaksi valitut vetäytyivät ehdokkuudesta.

Puoluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.11.1994 tavoiteohjelman seuraavalle vaalikaudelle. Tämän ohjelman, "Uuden vastuun aika" yhteyteen liitettiin puolueen talouspoliittisen työryhmän valmisteleva keskusteluaineisto.

Vaalikampanjaan varauduttiin aiempaa niukemmin voimavaroin. Samalla oli otettava huomioon, että televisiomainonta oli ensimmäistä kertaa sallittua kansanedustajain vaalien yhteydessä.

4.4. Kansanäänestys Euroopan unionin jäsenyydestä

Pitkällisen kiistelyn jälkeen hallitus antoi kesäkuussa esityksen Euroopan unionin jäsenyydestä toimitettavaksi kansanäänestykseksi 16.10. Neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestämiseen oli päädytty jo jäsenyydestä käydyn keskustelun alkuvaiheessa. Kiistoja aiheutti keskustan pyrkimys ajoittaa kansanäänestys Ruotsin kansanäänestyksen yhteyteen. Erimielisyyksiä oli myös siitä miten jaetaan kansanäänestykseen liittyvään informaatiotuotantoon tarkoitetut avustukset.

SDP toimi sen hyväksi, että kansanäänestys olisi mahdollisimman nopeasti sen jälkeen kun liittymissopimus oli allekirjoitettu. Erityisesti korostettiin sitä, että Suomen kansanäänestystä ei pidä sitoa minkään muun maan kansanäänestykseen, vaan suomalaisten on voitava itsenäisesti tehdä ko. tärkeä ratkaisu. Keskusta hyväksyi viime vaiheessa kansanäänestyksen järjestämisen ennen Ruotsin kansanäänestystä. Kokoomus piti asiaa merkittävänä saavutuksenaan, vaikka se oli samassa yhteydessä taipunut hyväksymään Keskustan tavoittelemat maatalouden tukijärjestelyt.

SDP:n kaikki jäsenyysasiaa ja kansanäänestystä koskevat päätökset tehtiin yksimielisesti. Eri mielipidetiedusteluissa tuli kuitenkin esiin, että osa puolueen kannattajista ja arvattavasti myös jäsenistöstä vastusti jäsenyyttä. Jäsenyyttä vastustavat sosialidemokraatit perustivat toimintaansa varten Itsenäinen kansa - yhteistyön maailma nimisen järjestön, jonka

edustaja käytti puheenvuoron myös puoluevaltuuston kokouksessa, kun käsiteltiin puolueen Eurooppa-politiikan tavoitteita.

Euroopan unioniin liittyvissä asioissa puolueen toiminnallinen aktiivisuus oli merkittävintä koulutuksen järjestäjänä. Toisaalta puolueen piirissä alettiin valmistella Eurooppa-politiikan sisällöllisiä tavoitteita jäsenyyttä ennakoiden. Varsinaiseen kampanjatoimintaan omaksuttiin järjestöllisesti pidättyvä suhtautuminen, sillä sitä varten oli perustettu erillisjärjestöjä, joissa oli mukana jäsenyyden kannattajia eri poliittisista ryhmistä ja myös niiden ulkopuolelta. Tunnettuja sosialidemokraatteja toimi mm. Kyllä Euroopalle - Ja tili Europa, Eurooppalainen Suomi - parempi vaihtoehto ja Naisten Eurooppa järjestöissä.

SDP:n kutsumana Suomessa vieraili 13 Euroopan Parlamentin sosialidemokraattisen ryhmän edustajaa elo-syyskuun aikana. Vierailujen käytännön järjestäjinä toimivat Jukka Oas Euroopan parlamentin sosialidemokraattisen ryhmän sihteeristöstä ja projektisihteerinä Tero Shemeikka. Nämä vierailut saivat huomattavan julkisuuden ja tarjosivat hyvän mahdollisuuden tuoda unionipolitiikan kysymyksiä normaaliin kansalaiskeskusteluun ja järjestöväen toimintaan.

Äänestysosanoton kohottamiseksi ja jäsenyyskysymyksen poliittisenkin merkityksen tähdentämiseksi pidettiin tarpeellisena toimeenpanna loka-kuun alussa ulospäin suuntautuvia rynnäkkötilaisuuksia. Niitä järjestettiin useita kymmeniä ja niiden toimeenpanoon osallistui suuri määrä sos. dem. kansanedustajia, kunnallis- ja järjestöelämän vaikuttajajhenkiöitä sekä ammattiyhdistysliikkeen aktiiveja.

Jäsenyyskampanjaan liittyen Euroopan parlamentin sosialidemokraattinen ryhmä julkaisi suomenkielisiä esitteitä ryhmän tavoitteista sekä kaksi suomenkielistä numeroa ryhmän Agenda-lehteä.

Kansanäänestykseen osallistui 74,0 % Suomessa asuvista äänioikeutetuista. Jaa-äänten osuus oli 56,9 % ja ei-äänten 43,1 %.

Kansanäänestyksen jälkeen tehtyjen mielipidetiedustelujen mukaan 20-25 % SDP:n kannattajista vastusti jäseneksi liittymistä. Naisten keskuudessa vastustus oli jonkin verran yleisempää kuin miesten keskuudessa.

4.5. Ammattiyhdistystoiminta

Yleistä

Liittokohtaiseen sopimuskierrökseen päädyttiin toistamiseen. Vuonna 1993 solmitut sopimukset päättyivät huomattavan eriaikaisina. Liittokohtaisuudesta huolimatta etenkin työnantajien järjestöjen toimesta pyrittiin sopimuskierröksen koordinoinnilla vaikuttamaan sopimusten sisältöön. Keskitetystä ratkaisusta ei vakavassa mielessä vuoden 1994 aikana edes keskusteltu, ellei oteta huomioon tasavallan presidentin työllisyysryhmän ns. Pekkasen esitystä. Sosialidemokraatit suhtautuivat esitykseen myönteisesti edellyttäen maan hallituksen toimenpiteitä sekä neuvottelujen käynnistämistä opposition ja työmarkkinajärjestöjen kanssa. Näin ei tapahtunut ja "Pekkasen paperi" jäi odottamaan vaalien jälkeistä aikaa.

Sopimuskierröksen päänavaajaksi tuli liikeala, joka tarkistusneuvotteluissaan solmi runsaan vuoden mittaisen sopimuksen kustannusvaikutukseltaan 4,9 % - 5,9 %. Jatkoa seurasi nopeasti teollisuuden liittojen kemian, metallin ja paperin sopimusten myötä. Kustannusvaikutukseltaan nämä sopimukset olivat 4,9 % - 6 % välillä.

Valtaosa sopimuksista jäi sovittavaksi vuoden 1995 puolelle. Edelliseltä työehtosopimuskierrökseltä tutuksi tullut valtakunnansovittelijan vahva rooli korostui myös vuoden 1994 sopimustoiminnassa.

Ammattiyhdistysliikkeen sosialidemokraattien panos näkyi etenkin presidentinvaalien toisen kierroksen aikana. Myös EU-kansanäänestyksen yhteydessä käydyssä keskustelussa olivat ammattiyhdistysliikkeen sosialidemokraatit aktiivisesti mukana.

Ammattiyhdistystoimikunta

Ammattiyhdistystoimikunnan jäseninä 1994 olivat: SDP Paavo Lipponen, (puheenjohtaja) Markku Hyvärinen, Reijo Laitinen, Markku J. Jääskeläinen, Matti Kouri ja Ari Kekkinen (sihteeri).

SAK: Lauri Ihalainen (varapuheenjohtaja), Tuulikki Kannisto, Raimo Kantola, Per-Erik Lundh, Jarmo Lähteenmäki, Pertti Ahonen, Jouni

Riskilä, Maj-Len Remahl, Heikki Peltonen ja Hannu Alanoja (1.6.1994 saakka).

STTK: Esa Swanljung (varapuheenjohtaja), Seppo Junntila, Raija Hukkamäki, Kaarina Muhii, Tenho Olin, Helena Rissanen ja Mikko Mäenpää.

AKAVA: Ulla Aittokoski (varapuheenjohtaja) ja Reijo Virtanen.

Toimikunnan sihteeristönä toimivat Pekka Sarkkinen, Seppo Ruotsalainen, Pekka Nurminen 1.9.1994 saakka ja Reijo Svento 1.9.1994 lähtien, Reijo Virtanen, Irma Nissinen, Matti Kouri ja Ari Kekkinen.

Ammattiyhdistystoimikunta kokoontui v. 1994 13 kertaa.

Edustaja- ja liittokokoukset

Valtion Ammattiliitto piti liittokokouksensa Helsingissä 31.5.-3.6. Sosialidemokraattien ja sitoutumattomien "Julkisten palvelujen puolesta" -vaaliliitto sai peräti 85,5 % äänistä. VAL:n vasemmiston ja sitoutumattomien vaaliliitto sai 12 % äänistä. Äänestysprosentti nousi merkittävän suureksi, 53 % Liiton uudeksi nimeksi tuli Valtion ja erityispalvelujen ammattiliitto VAL. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Raimo Rannisto.

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto, AKT piti kokouksensa 9.-11.6. Risto Kuisman seuraajaksi liiton puheenjohtajaksi valittiin Kauko Lehkoinen ja uudeksi sihteeriksi Matti Vehkaoja.

Lasi- ja Posliinityöväen Liitto piti viimeisen edustajakokouksensa 20.-21.8 Hyvinkäällä. Kokouksessa liitto päätti lopettaa toimintansa sulautumalla 1.1.1995 Kemianliittoon.

Teknisten ja Erikoisammattien Liitto piti kokouksensa Kiljavalla 26.-27.12. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Heimo Maaranen.

Järjestötoiminta

SDP:n valtionyhtiöseminaari pidettiin Helsingissä HTY:n talossa 26.1. Osanottajia oli 60.

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto vietti 100-vuotisjuhliaan 19.8. Onnitte-
lijoina olivat puolueen puheenjohtaja Paavo Lipponen, puoluesihteerit
Markku Hyvärinen ja ay-sihteerit Ari Kekkinen.

Ammattiyhdistysliikkeen eduskuntavaalityöhön liittyvä seminaari järjes-
tettiin 18.-19.11 Tampereella. Osanottajia oli yli 100.

4.6. Koulutustoiminta

TSL:n järjestämille alueellisille Eurooppa-kursseille osallistui satoja
puolueen jäseniä. Tarkkaa tilastointia ei tältä osin ole olemassa.

Vuoden aikana toimi 168 sd-opintokerhoa, joissa opiskeli yhteensä 1376
henkilöä. Näistä nousukausikerhoja oli vielä viime vuodenkin aikana 36,
joissa 268 osallistujaa.

Jäsenhankkijan peruskursseja toteutettiin vuoden aikana 2, joille osallis-
tui yhteensä 32 puolueen jäsentä.

Tuulta purjeisiin -teemalla järjestettiin 12 alueellista koulutustilaisuutta,
joissa käytiin läpi jäsenhankintaan ja -huoltoon liittyviä kysymyksiä.
Osallistujia oli yhteensä yli 200. Samalla teemalla järjestettyihin jäsen-
risteilyihin osallistui 270 henkilöä. Puolueen ensimmäiselle jäsenmatkal-
la Rhodoksella oli yli 100 lomalaista.

Nuoret ja yhteiskunta- projektia jatkettiin yhdessä Sosialidemokraattis-
ten nuorten, Sosialidemokraattisten opiskelijoiden, Nuorten Kotkien ja
Nuorten puolesta ry:n kanssa järjestämällä kolme nuorille kansanedusta-
jaehdokkailla suunnattua kurssia. Näissä selvitettiin politiikan taustoja ja
kehitettiin henkilökohtaisia valmiuksia. Kaiken kaikkiaan koulutukseen
osallistui n. 50 nuorta. Keväällä käynnistettiin nuorisoprojektin II vaihe,
jossa etsitään nuoria kunnallisvaaliehdokkaita. Helsingissä järjestettyyn
käynnistämistilaisuuteen osallistui n. 80 ja alueellisiin jatkokursseihin
yhteensä n. 70 nuorta.

4.7. Kunnallispoliittinen toiminta

Puoluekokouksen jälkeen puoluehallitus nimesi kunnallispoliittisen työ-
ryhmän puheenjohtajaksi Jukka Mikkolan ja sihteeriksi Tiina Nurmen

ja Markku J. Jääskeläisen. Jäseniksi nimettiin Lauri Metsämäki (vpj.), Risto Koivisto, Iiona Wesman, Maija Rask, Erkki Kukkonen, Arto La-piolahti, Sirkka-Liisa Vehviläinen ja Kari Urpilainen sekä pysyviksi asiantuntijoiksi Jussi-Pekka Alanen, Leif Engfelt, Pekka Hemmilä ja Christel von Martens.

Työryhmä kokoontui 8 kertaa. Työryhmä on käsitellyt ajankohtaisia lainsäädäntöhankkeita, kuten kuntalain uudistusta, kunnallistalouden ajankohtaisia ongelmia ja aluehallinnossa esillä olleita uudistamishankkeita. Työryhmä on seurannut tiiviisti myös Suomen kuntaliiton asioita.

Puolueen kunnallispäivät järjestettiin n. 200 osallistujalle 26.-27.3.1994 Hämeenlinnassa. Päivillä käsiteltiin Kuntalakia, kuntien taloutta, aluehallinnon kehittämistä ja eduskuntavaaleja.

4.8. Maaseutupoliittinen toiminta

Puoluehallitus nimesi maaseutupoliittisen työryhmän puheenjohtajaksi Kari Rajamäen, varapuheenjohtajaksi Taina Lackmanin ja sihteeriksi Markku J. Jääskeläisen. Jäseniksi nimettiin Lasse Helman, Heikki Wendelin, Sisko Seppä, Raimo Lindlöf, Pentti Leppäahoja Seppo Hassinen.

Maaseutupoliittinen työryhmä kokoontui 9 kertaa. Työryhmä on käsitellyt ajankohtaisia maa- ja metsätalouspoliittisia kysymyksiä sekä valmistellut kannanottoja puoluehallitukselle.

Maaseutupoliittinen työryhmä järjesti yhdessä neljän piirijärjestön kanssa valtakunnallisen maaseututapahtuman 13.-14.8.1994 Punkalaitumella. Päivillä käsiteltiin Euroopan yhdentymisen vaikutuksia maaseutuun, kunnallisia kysymyksiä ja maaseudun kehittämistä. Osallistujia oli lähes 500, joista ensimmäisen päivän seminaariin osallistui yli 80 henkeä.

4.9. Yrittäjätoiminta

Yrittäjätoimikunta on kokoontunut vuoden aikana 8 kertaa. Lisäksi toimikunta on ollut yhteydessä pk-sektorin yrittäjäjärjestöihin, kuullut näiden käsityksiä olemassaolevasta tilanteesta sekä niiden tulevaisuuden odotuksista sekä tuonut esille toimikunnan näkemyksiä.

4.10. Piirijärjestöt ja jäsenistö

Kertomusvuonna oli toiminnassa 14 suomenkielistä piirijärjestöä. Itsenäisenä piirijärjestönä on toiminut Ruotsalainen Työväenliitto, jonka toiminta-alue on Helsingin, Uudenmaan, Turun eteläinen ja Vaasan vaalipiirit.

Toimintavuoden lopussa puolueella oli 1.229 puolueosastoa. Puolueosastorakenteen uudistaminen jatkui merkiten pienempien osastojen jäsenten siirtymistä suurempiin.

Piirijärjestöjen henkilökunta

Helsingin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Heli Santala, toimitsijana Oiva Penno-
nen ja toimistonhoitajana Terhi Hautamäki.

Uudenmaan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Esko Berg ja toimistonhoitajana Virpi
Haapala.

Varsinais-Suomen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Ilkka Kero ja toimistonhoitajana Anne
Sirkiä 10.2.-94 saakka ja siitä lähtien äitiysloman sijaisena Jonanna Jalo-
nen..

Satakunnan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Pekka Ovaska ja toimistonhoitajana
Liisa Vannekari.

Etelä-Hämeen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Raimo Turunen, toimitsijana Paavo
Viljander sijoituspaikkanaan Lahti ja toimistonhoitajana Maarit Mäki-
nen.

Pirkanmaan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Reino Ojala, toimitsijana Juho Suokas
ja toimistonhoitajana Tarja Auvinen.

Kymen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Ossi Roininen ja toimistonhoitajana Raija Holopainen.

Mikkelin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Voitto Lyytikäinen ja toimistonhoitajana Laura Viitamies.

Kuopion piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Eero Hoffren ja osapäiväisenä toimistonhoitajana Hely Manninen.

Pohjois-Karjalan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Reijo Jeskanen ja toimistonhoitajana Tuija Kuusisto.

Keski-Suomen piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Jari Blom ja toimistonhoitajana Marita Putkonen.

Vaasan piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Aarne Heikkilä ja toimitsijana Erkki Aho.

Oulun piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Jyrki Pohjola ja toimistonhoitajana Eija Henttonen.

Lapin piiri

Toiminnanjohtajana on toiminut Seppo Nordström ja toimistonhoitajana Liisa Kuntsi.

Ruotsalainen Työväenliitto

Liittosihteerinä on toiminut Herbert Walther 11.4.-94 saakka, vt. liittosihteerinä Stefan Sjöberg 1.6.-94 lähtien, toimistonhoitajana Carola Grönlund 1.6.-94 saakka, jonka jälkeen vt. toimitsijana 17.10.94 saakka. Anders Björklöd on toiminut vt. toimitsijana 1.10.-94 lähtien.

Jäsenistö

Kertomusvuoden päättyessä oli puolueen jäsenrekisterissä olevien jäsen-
ten määrä 72.550, joista oli miehiä 44.578 ja naisia 27.972, vapaajäseniä
17.196, maksuvapaita jäseniä 8.470 ja äänioikeutettuja jäseniä 57.639.
Jäsenasiat olivat vuodenvaihteessa hoitamatta 14.911 jäseneltä.

Vuoden 1994 aikana liittyi puolueeseen uusia jäseniä 1.584, samanaikai-
sesti poistui jäsenyydestä 3.792. Äänioikeutettujen määrä väheni 2.174
jäsenellä.

Puoluejärjestöjen ja jäsenten määrä piirijärjestöittäin 31.12.1994:

Piiri	Puolue- osastoja	Muutos	Jäsen- määrä	Muutos	Äänioi- keutetut jäsenet	Muutos
Helsinki	84	- 5	5 168	- 152	40 12	- 115
Uusimaa	141	- 1	8 725	- 188	6 960	- 167
V-Suomi	131	- 2	5 923	- 151	4 685	- 260
Satakunta	82	- 4	5 508	- 231	4 725	- 193
E-Häme	70	- 3	5 141	- 189	4 343	- 165
Pirkanmaa	122	- 2	7 336	- 214	5 866	- 259
Kymi	71	- 3	7 604	- 307	6 458	- 283
Mikkeli	72	- 2	3 641	- 53	28 11	- 23
Kuopio	45	-	2 396	- 58	1 700	- 80
P-Karjala	85	- 1	4 208	- 183	3 469	- 186
K-Suomi	79	-	4 997	- 187	3 826	- 110
Vaasa	64	- 2	3 489	- 67	2 784	- 109
Oulu	65	- 2	3 308	- 50	2 297	- 48
Lappi	47	- 2	2 403	- 93	1 617	- 65
Ruots.Tl.	71	-	2 703	- 85	2 086	- 111
Yhtppnsä	1 339	- 2g	17 4i	- 7 7DH	«;7°	. 7 174

Kertomusvuonna toimi 139 kunnallisjärjestöä, joista 126 suomenkielisiä ja 13 ruotsinkielistä.

Vuonna 1994 perustetut yhdistykset

<i>Yhdistys</i>	<i>Kunta</i>	<i>Piiri</i>
Vantaan Simonkylän sosialid Kilta	Vantaa	Uusimaa
Lippaj arven Demarit	Espoo	Uusimaa

Vuonna 1994 purkautuneet yhdistykset

<i>Yhdistys</i>	<i>Kunta</i>	<i>Piiri</i>
Pajulan Työväenyhdistys	Somero	V-Suomi
Kalevan Sos.-dem. Yhdistys	Kerava	Uusimaa
Pohjois-Sääksmäen Työväenyhdistys	Valkeakoski	Pirkanmaa
Harjavalan Työväenyhdistys	Harjavalta	Satakunta
Risteen Sos.-dem. Yhdistys	Kokemäki	Satakunta
Peipohjan Työväenyhdistys	Kokemäki	Satakunta
Kokemäen Sosialidemokraattinen Kunnallisj	Kokemäki	Satakunta
Lohjan Kaupungin Sd Kunnallisjärjestö	Lohja	Uusimaa
Saariospuolen-Tarttilan Työväenyhdistys	Valkeakoski	Pirkanmaa
Salomiehikkälän Työväenyhdistys	Miehikkälä	Kymi
Korvenkylän Työväenyhdistys	Längelmäki	Pirkanmaa
Turun Liikealan Sosialidemokraatit	Turku	V-Suomi
Niinisalon Sos.-dem. Työväenyhdistys	Kankaanpää	Satakunta
Alahonkajoen Sos.-dem. Työväenyhdistys	Kankaanpää	Satakunta
Koiviston Työväenyhdistys	Rauma	Satakunta
Helsingin Sosialidemokraatit	Helsinki	Helsinki
Sörnäisten Sos.-dem. Seura	Helsinki	Helsinki
Miettisten Sos.-dem. Työväenyhdistys	Ikaalinen	Pirkanmaa
Pietniemen Sos.-dem. Yhdistys	Pori	Satakunta
Pormestarintuodon Sosialidemokraatit	Pori	Satakunta
Harjavalan Sosialidemokraattinen Kunnallisj	Harjavalta	Satakunta
Harjavalan Sd Nuoriso-osasto	Harjavalta	Satakunta
Harjavalan kaup Sd Naisyhdistys	Harjavalta	Satakunta
Kilo Svenska Soc.-dem. Arbetarförening	Espoo	Ruots.TI
Esbo Södra Arbetarförening	Espoo	Ruots.TI
Lappenrannan Sosialidemokraatit	Lappeenranta	Kymi
Kouvolan Sos.-dem. Yhdistys	Kouvola	Kymi
Tammelan Sosialidemokraattinen Kunnallisj	Tammela	E-Häme

Länsimäen Sosialidemokraatit	Vantaa	Uusimaa
Lehtovaaran Työväenyhdistys	Nurmes	P-Karjala
Helsingin Kuorma-autoilijain Sos.-dem. Yhdistys	Helsinki	Helsinki
Raunistulan Sos.-dem. Toveriseura	Turku	V-Suomi
Vuokatin Sos.-dem. Työväenyhdistys	Sotkamo	Oulu
Raudaskylän Sos.-dem. Työväenyhdistys	Ylivieska	Oulu
Ylivieskan Sosialidemokraattinen Kunnallisj	Ylivieska	Oulu
Yli-Sotkamon Sos.-dem. Työväenyhdistys	Sotkamo	Oulu
Kurun Parkkuun Työväenyhdistys	Kuru	Pirkanmaa
Helsingin Sos.-dem. Elintarviketyöntekijät	Helsinki	Helsinki

5. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

5.1. Toiminnan päälinjat

SDP:n kansainvälisen toiminnan painopiste vuonna 1994 oli valmistautumisessa Suomen EU-kansanäänestykseen ja osallistumisessa Euroopan sosialidemokraattisen puolueen (ESP) toimintaan.

ESP:n kevään toiminta keskittyi kesäkuussa kahdessatoista EU:n jäsenmaassa pidettyjen Euroopan parlamentin vaalien vaalikampanjaan. SDP oli vaalikampanjavalmisteluissa mukana. Sosialidemokraatit ovat myös uuden parlamentin suurin ryhmä (200 paikkaa 567:stä). Vaalien jälkeen europarlamentin puhemieheksi valittiin sosialidemokraatti Klaus Hänsch (SPD) ja sosialidemokraattisen ryhmän puheenjohtajaksi valittiin Pauline Green (Labour).

Kevään aikana valmistui myös yhteistä työllisyyspolitiikkaa linjannut ESP:n työllisyysohjelma (ns. Larssonin ohjelma, työryhmän pj. Allan Larssonin mukaan nimetty toimenpideohjelma.)

ESP:n puheenjohtaja Willy Claes valittiin alkusyksystä Naton pääsihteeriksi ja joulukuussa Essenissä pidetty puheenjohtajakokous suositti maaliskuussa 1995 pidettävälle kongressille Rudolf Scharpingin (SPD) valitsemista uudeksi ESP:n puheenjohtajaksi. ESP:n syksyn toiminta keskittyi tulevaan kongressiin valmistautumiseen.

Pohjoismainen yhteistyö oli myös hyvin aktiivista. Normaalin SAMAK-yhteistyön lisäksi vuoden aikana pohjoismaisia yhteyksiä lisäsivät syyskuussa pidetyt Ruotsin ja Tanskan parlamenttivaalit, SAP:n ylimääräinen EU-puoluekokous sekä Suomen, Ruotsin ja Norjan peräkkäiset EU-kansanäänestykset. SAMAKin nelivuotiskausittain kokoontuva Työläis-kongressi kokosi pohjoismaalaisia sosialidemokraatteja toukokuussa hyvin onnistuneeseen kongressiin Tanskaan.

Pohjoismaisella yhteistyöllä on myös tuettu Baltian maiden sosialidemokraattisia puolueita ja ammattiyhdistysliikettä keskinäisen yhteistyön järjestämisessä.

SDP liittyi vuoden 1994 aikana Euroopan demokratia- ja solidaarisuusfoorumin (European Forum for Democracy and Solidarity) jäseneksi. Länsi-Euroopan sosialidemokraattisten puolueiden ja niiden säätiöiden perustama foorumi kerää tietoja ja luo yhteyksiä Keski- ja Itä-Euroopan sekä IVY-maiden vasemmistolaisiin puolueisiin ja ryhmiin. Foorumin kautta myös koordinoidaan yhteisiä hankkeita näissä maissa. Jäsenyys on ollut SDP:lle hyödyllinen tiedonsaanti- ja vaikutuskanava ja hyvä lisä Eurooppa-politiikassamme.

Sosialistisen Internationaalin valtuuston kokoukset pidettiin toukokuussa Tokiossa ja joulukuussa Budapestissa. Tokion kokouksessa käsiteltiin erityisesti Aasian alueen poliittista kehitystä. Budapestissa pidetty kokous oli Sosialistisen Internationaalin ensimmäinen kokous entisessä sosialistimaassa.

Sosialistisen Internationaalin rauhan- ja aseidenriisunnan neuvosto (SIP-SAD) kokoontui keväällä Helsingissä.

Suhteet Viron sosialidemokraattiseen puolueeseen olivat vuoden aikana tiiviit. SDP:n puheenjohtaja Paavo Lipponen vieraili Tallinnassa alkuvuodesta ja ESDP:n puheenjohtaja Marju Lauristin seurueineen vieraili Suomessa loppuvuodesta. Käytännön yhteistyö painottui valmistautumiseen molempien maiden kevään 1995 vaaleihin.

Euroopan yhdentymistä ja valmistautumista Suomen EU-jäsenyyteen käsiteltyä kurssitoimintaa jatkettiin TSL:n kanssa. Samoin yhteistyötä

Kansainvälisyysfoorumi ry:n ja Vasemmiston Eurooppa-foorumin kanssa jatkettiin järjestämällä erilaisia EU-seminaareja ja vierailuja.

Puolueen suhteita kehitysmaihin hoidettiin yhdessä Kansainvälisen Solidaarisuussäätiön kanssa.

5.2. Asiantuntijatyöryhmät

Ulkopoliittinen työryhmä: Pertti Paasio (pj.), Markku Hyvärinen (vpj.), Tarja Kantola (siht.).

Integraatiotyöryhmä: Erkki Tuomioja (pj.), Tuulikki Kannisto (vpj.), Jari Luoto (siht.).

Puolustuspoliittinen työryhmä: Anna-Liisa Kasurinen (pj.), Reijo Laitinen (vpj.), Markku Haranne (siht.).

Kehitysyhteistyöryhmä: Folke Sundman (pj.), Jouko Elo (siht.).

SIP S AD-taustaryhmä: Kalevi Sorsa (pj.), Tero SHEMEIKKA (siht.).

Lähialue työryhmä: Markus Aaltonen (pj.), Hannu Myyryläinen (vpj.), Pertti Joenniemi (vpj.), Matti Tukiainen (siht. 28.2.1994 asti), Timo Frilander (siht.), Tuija Paunio (siht.).

LUX-työryhmä (Itäisen Keski-Euroopan maiden työryhmä): Pertti Paasio (pj.), Tero SHEMEIKKA (siht.).

5.3. Kansainvälinen sosialidemokraattinen yhteistyö

a) Yhteispohjoismaiset suhteet

Pohjoismaisten sosialidemokraattisten puolueiden ja sosialidemokraattisen ammattiyhdistysliikkeen yhteistyökomitea SAMAK piti vuosikokouksensa 13.-14.1. Helsingissä. SAMAKin pj:ksi vuodelle 1994 valittiin Tanskan sosialidemokraattien pj. Poul Nyrup Rasmussen. Kokouksessa keskusteltiin sosialidemokraattien Eurooppa-politiikasta ja hyväksyttiin työllisyyttä käsittelevä julkilausuma. SDP:stä kokoukseen osallistuvivat Paavo Lipponen, Pertti Paasio, Liisa Jaakonsaari, Markku Hyväri-

nen, Lauri Metsämäki, Erkki Tuomioja, Tiina Nurmi, Tarja Kantola ja Tuula Haatainen.

SAMAK järjesti 19:n pohjoismaisen työläiskongressin 4.-6.5. Helsingörissä. Kongressi käsitteli mm. Pohjolan ja sosialidemokratian roolia uudessa Euroopassa sekä työllisyyskysymyksiä. SDP:tä edustivat Pertti Paasio, Lauri Metsämäki, Sinikka Näätsaari, Helena Rissanen, Tanja Sippola, Jukka Pekkarinen, Pekka Nurminen, Stefan Sjöberg, Aarne Kauranen, Tuula Haatainen, Kaarina Nissinen, Virpi Aho ja Merja Oksanen. Kongressia valmistelevalle työryhmän toimintaan osallistui Tarja Kantola.

Paavo Lipponen oli mukana pohjoismaisten puheenjohtajien EU-tapaamisessa 8.11. Tukholmassa, missä yhteydessä vietettiin myös Ingvar Carlssonin 60-vuotispäivää (9.11.).

SAMAKin puoluesihteerit kokoontuivat toimintavuoden aikana viisi kertaa. Kokouksiin osallistui Markku Hyvärisen lisäksi Tarja Kantola. SAMAKin kv-sihteerit kokoontuivat neljä kertaa. Tarja Kantola oli läsnä kokouksissa.

SAMAKin uiko- ja turvallisuuspoliittinen työryhmä kokoontui neljä kertaa. Työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Pertti Paasio, Jaakko Kalela, Erkki Tuomioja ja Tarja Kantola. Lisäksi Helsingissä 20.3. pidetyssä kokouksessa olivat läsnä Pekka Nurminen ja Markus Lyra.

SAMAKin työllisyistyöryhmän kokouksessa 31.1. oli mukana Pekka Nurminen.

SAMAKin ympäristötyöryhmässä on SDP:n ja SAK:n yhteisenä edustajana ollut Markku Wallin.

b) Euroopan Sosialidemokraattinen Puolue, ESP

Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen jäsenpuolueiden puheenjohtajat kokoontuivat ennen EU:n huippukokouksia käsittelemään huippukokouksessa esille tulevia ja muita ajankohtaisia kysymyksiä. Puheenjohtajakokoukseen 21.-23.6. Korfulla osallistuivat Paavo Lipponen, Antti Kalliomäki, Erkki Tuomioja, Tarja Kantola ja Jari Luoto. Puheen-

johtajakokoukseen Essenissä Saksassa 7.-8.12. osallistui Paavo Lipponen, Erkki Tuomioja, Ulpu Iivari, Tarja Kantola, Jari Luoto ja Raimo Luoma.

ESP:n työvaliokunnan kokouksiin Brysselissä osallistuivat 14.-15.2. Markku Hyvärinen, 28.4. Tarja Kantola, 15.-16.9. Markku Hyvärinen ja Tarja Kantola ja 7.-8.11. Markku Hyvärinen.

Työryhmät

ESP:n ympäristötyöryhmän työskentelyyn on osallistunut Erkki Tuomioja. Kongressia valmisteleavan työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Tarja Kantola ja Jari Luoto.

"Campaign" -työryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Jorma Westlund ja Tarja Kantola. Brysselissä 31.1.-1.2. pidettyyn seminaariin osallistui Heli Santala.

Työllisyystyöryhmän työskentelyyn ovat osallistuneet Jukka Pekkarinen ja Juhana Vartiainen. Brysselissä 11.-12.4. järjestettyyn konferenssiin "PES Tripartite Conference on Employment" osallistuivat SDP:stä Jukka Pekkarinen, Johannes Koskinen ja Peter J. Boldt.

Naiskomitean työskentelyyn ovat osallistuneet Tuula Haatainen ja Merja Oksanen. Brysselissä 31.1. pidettyyn seminaariin "Prospects and challenges for European Women" osallistui Heli Santala.

c) Sosialistinen Internationaali

SI:n valtuuston kokoukseen 10.-11.5. Tokiossa osallistuivat Kalevi Sorsa, Pertti Paasio, Markku Hyvärinen, Tarja Kantola ja Riitta Partinen. Kokouksen erityisteemana oli Aasian ja Tyynenmeren alueen kehitys.

Budapestissa 2.-3.12. pidettyyn valtuuston osallistuivat Paavo Lipponen, Pertti Paasio, Tarja Kantola, Anja Savolainen ja Pirkko Miikkulainen. Ensimmäistä kertaa entisessä sosialistimaassa pidetyn valtuuston kokouksen pääteemoja olivat sosialidemokratia Keski- ja Itä-Euroopassa ja Lähi-Idän rauhanprosessin tilanne. Kokous suositti kongressille mm.

kokouksen isäntäpuolueen, Unkarin Sosialistipuolueen, valitsemista SI:n täysjäseneksi.

SIPSADin kokoukseen 29.3. Helsingissä osallistuivat Paavo Lipponen, Kalevi Sorsa, Markku Hyvärinen, Tarja Kantola, Unto Vesa ja Tero Shemeikka. Tokiossa 9.5. pidettyyn kokoukseen osallistuivat Kalevi Sorsa, Pertti Paasio, Markku Hyvärinen ja Tarja Kantola.

SICEDEn kokoukseen 21.-22.2. Genevessä osallistui Ulf Sundqvist.

SIMECin kokoukseen 2.-3.2. Brysselissä osallistui Unto Vesa.

SI:n Etelä-Afrikan vaaleja tarkkailleeseen valtuuskuntaan 23.-30.4. osallistui Jari Luoto.

d) Kahdenväliset yhteydet veljespuolueisiin

Unkarin sd-puolueen edustajat Zoltán Kiraly, Istvan Podkoniczky, Dkzsö Bartos ja András Szántó vierailivat Helsingissä 17.-18.1.

Norjan ulkoministerin Johan Jörgen Holstin hautajaisiin 22.1. osallistui Pertti Paasio.

Paavo Lipponen ja Tarja Kantola olivat Viron Sosialidemokraattisen Puolueen vieraina 14.-15.2. Tallinnassa.

Pertti Paasio ja Jari Luoto olivat Kreikan PASOKin vieraina Ateenassa 24.-27.2.

Unkarin sosialistipuolueen puoluekokoukseen Budapestissa 27.2. osallistui Pekka O. Aro.

Espanjan PSOE:n puoluekokoukseen Madridissa 18.-20.3. osallistui Kari Laitinen.

Viron Sosialidemokraattisen Puolueen puoluekokoukseen Johvissa 26.-27.3. osallistuivat Antti Kalliomäki, Tarja Kantola ja Heikki Lakkala. Ylimääräiseen puoluekokoukseen 11.12. osallistui Jorma Westlund.

Labourin puheenjohtajan John Smithin hautajaisiin 20.5. osallistui Paa-vo Lipponen.

Ruotsin SAP:n puoluekokoukseen Tukholmassa 18.-19.6. osallistui Paula Parmanne.

Norjan DNA:n ylimääräiseen puoluekokoukseen 18.-19.6. Oslossa osallistui Erkki Tuomioja.

Tanskan sosialidemokraattien puoluekokoukseen Herningissä 3.-4.9. osallistui Pentti Väänänen.

SAP:n Ruotsin parlamenttivaalien vaalivalvojaisiin 18.9. osallistuivat Jorma Westlund ja Tarja Kantola. SAP:n vaalienalustystä 16.-18.9. oli seuraamassa Jorma Westlund.

Tanskan sosialidemokraattien vaalivalvojaisissa 21.9. oli mukana Pauli Kivipensas.

Englannin Työväenpuolueen puoluekokoukseen Blackpoolissa 5.-7.10. osallistui Markku Hyvärinen.

Viron Sosialidemokraattisen Puolueen edustajat Marju Lauristin, Eiki Nestor, Andres Mandre, Ulvi Valdja, Lembit Luts ja Lembi Tigane olivat SDP:n vieraina 13.-17.10. Valtuuskunta tapasi puolueen johdon lisäksi SDP:n Varsinais-Suomen piirin johtoa Turussa. Vierailun tarkoituksena oli tutustuminen SDP:n piiritason toimintaan.

Ruotsin EU-kansanäänestys pidettiin 13.11. SAP:n vaalivalvojaisiin osallistuivat Pekka Nurminen ja Tero SHEMEIKKA.

Norjan EU-kansanäänestys pidettiin 28.11. DNA:n vaalivalvojaisiin osallistui Paula Parmanne.

e) *Euroopan demokratia-ja solidaarisuusfoorumi*

Puoluehallitus päätti 2.6.1994, että SDP liittyy Euroopan demokratia-ja solidaarisuusfoorumin (European Forum for Democracy and Solidarity) jäseneksi. Länsi-Euroopan sosialidemokraattisten puolueiden ja niiden

säätiöiden perustaman foorumin tarkoituksena on toimia yhteydenpitäjänä ja tiedonkerääjänä Länsi-Euroopan sosialidemokraattisten puolueiden ja itäisen Euroopan ja IVY-maiden vasemmistolaisten puolueiden ja ryhmien välillä sekä koordinoita yhteisiä hankkeita.

Foorumin johtokunnan pj. on SI:n pj. Pierre Mauroy ja SI:n länsieurooppalaiset varapuheenjohtajat (meillä Kalevi Sorsa) ovat johtokunnan jäseniä. Foorumin käytännön työtä ohjaa hallitus, jonka pj. on Heinz Fischer (Itävallan SPÖ). SDP:n edustaja foorumin hallituksessa on Ulf Sundqvist ja varajäsenenä on Tarja Kantola. Hallituksen kokous pidettiin 29.10. Roomassa. Foorumin pääsihteeri on Bo Toresson (Ruotsin SAP) vieraili Suomessa 8.-12.6.

f) Muita yhteyksiä ja kokouksia

SAMAKin ja Baltian sosialidemokraattisten puolueiden yhteiskokoukseen 25.3. Tallinnassa osallistui Heikki Lakkala.

ESP:n parlamenttiryhmän pääsihteeri Julian Priestley vieraili Helsingissä 14.-16.4.

Perti Rauhio osallistui Framtidens arbetsmarknad -seminaariin Tukholmassa 27.4.

Sosialistiryhmän järjestämässä konferenssissa "Socialist Charter for Public Services" 27.-28.4. Brysselissä oli mukana SDP:n edustajina Eila Jokinen ja eduskuntaryhmästä Leena Luhtanen.

Gary Titley perheineen oli SDP:n vieraana 24.6.-2.7.

Tukholmassa järjestettiin 21.-22.8. pohjoismainen kokous pakolais- ja maahanmuuttopolitiikasta. SDP:n edustajina olivat Risto Laakkonen ja Tapio Lampinen.

Perti Rauhio osallistui IIRA-järjestön (International Industrial Relations Association) neljänteen Euroopan-konferenssiin Helsingissä 24.-26.8.

Ulla-Maija Rajakangas osallistui SDP:n edustajana Allianssin USA:n opintomatkalle 10.-24.9.

Venäjän parlamentin ns. Jabloko-ryhmää johtava Grigori Javlinski vieraili Suomessa ja SDP:n edustajia 27.9.

Pertti Joenniemi osallistui Palme-instituutin Kiirunassa 15.10. järjestämään seminaariin "Kalottiyhteistyö ja Barentsin aloite".

Seppo Ylinen oli SDP:n tarkkailijana kuubalaisten kansalaisjärjestöjen järjestämässä kansainvälisessä kokoontumisessa Kuubassa 21.-25.11.

ESP:n parlamenttiryhmän uusi pääsihteeri Joan Cornet Prat vieraili Helsingissä 23.-24.11.

Pertti Paasio ja Tarja Kantola osallistuivat Budapestissa 4.12. pidettyyn SPÖ:n, SAP:n ja SDP:n yhteiseen turvallisuuspoliittiseen kokoukseen.

Paavo Lipponen ja Pertti Rauhio osallistuivat 6.12. Pariisissa pidettyyn Friedrich Ebert -Stiftungin kokoukseen "The Main Points of the Political Debate for the Reform 1996 of the European Union - Enlargement and Deepening".

5.4. Koulutus- ja seminaaritoiminta

TSL järjesti yhdessä puolueen kanssa suunniteltua integraatiokoulutusta laajasti eri puolilla maata. SDP avusti kv-yhdyshenkilöidemme osallistumista näille kursseille.

Yhteistyötä Kansainvälisyysfoorumi ry:n (Kalevi Sorsa, pj. Tero She-meikka, toiminnanjohtaja) kanssa jatkettiin. Yhteistyön painopiste vuonna 1994 oli valmistautuminen Suomen EU-kansanäänestykseen.

Vasemmiston Eurooppa -foorumi (Liisa Jaakonsaari, pj. Outi Ojala, pj., Tarja Kantola, siht. ja Rauno Merisaari, siht) järjesti 25.1. Helsingissä seminaarin "Euroopan yhdentymisen ja naisen palkka". Yhdessä Jyväskylän Talven kanssa järjestettiin 5.-6.2. Rajalla-kongressi Jyväskylässä. TSL:n Oulun piirijärjestön kanssa 20. Työläistapahtuman yhteydessä järjestettiin Alueiden Eurooppa -seminaari 13.-14.8.

SDP:n lähialueutyöryhmän kutsuseminaari järjestettiin 5.10. Seminaarissa arvioitiin valmisteilla ollutta lähialueutyöryhmän muistiotia.

5.5. Edustus valtiollisissa elimissä

Integraationeuvottelukunta: Paavo Lipponen, varajäsen: Erkki Tuomioja

Kansainvälisten ihmisoikeusasiain neuvottelukunta: Jari Luoto

Teollisen Yhteistyön Rahasto Oy:n hallintoneuvosto: Jermu Laine, Tarja Kantola ja Erkki Tuomioja

YK-valtuuskunta: Aarne Kauranen

Ulkoministeriön valinta- ja koulutuslautakunta: Tarja Kantola

5.6. Kansainvälinen solidaarisuussäätiö

Hallinto

Kansainvälisen solidaarisuussäätiön valtuuskuntaan kuuluivat vuonna 1994 Helvi Saarinen (puheenjohtaja), (Erja Anttonen), Vilho Lautala (varapuheenjohtaja), (Tuomo Soraluoma) Eino Kivelä (Riku Kettunen), Lauri Vilponiemi (Mikko Sedig), Hilikka Kairamo (Petteri Vuorimäki), Irma Peiponen (Reijo Keurulainen), Sirkka Kotola (Erkki Hatakka), Astrid Nikula (Hans Jern), Lauri Syrjä (Juha Eskelinen), Ritva Ihalainen (Martti Havin), Tuomo Saarinen (Petra Toivonen), Pentti Öhman (Risto Talonen).

Säätiön hallitukseen kuuluivat Tarja Halonen (puheenjohtaja), Tarja Kantola (varapuheenjohtaja), Gisela Blumenthal, Matti Lahtinen, Olli Lehtonen, Tiina Nurmi ja Jorma Turunen.

Säätiön toimistolla ja projektikohteissa työskentelivät toiminnanjohtaja Jari Luoto, taloussihteerit Pirkko Holappa ja kehitys yhteistyösihteerit Helena Laukko (Afrikassa), Jukka Pakkala (Keski-Amerikassa) ja Jukka Pääkkönen sekä projektityöntekijöinä Mikael Blomqvist (Nicaragua/Guatemala), Kari Peltonen (Uganda), Jukka Vakkari (Namibia) ja Jaakko Sievänen (Namibia). Toiminnanjohtajan virkavapauden ajan, 1.10. lähtien vt. toiminnanjohtajana toimi Helena Laukko.

Kehitysyhteistyö

Kansainvälisen solidaarisuussäätiön kehitysyhteistyön pääkohteina olivat Nicaraguan lastenhuoltohanke, Nicaraguan peruskoulutuksen tukeminen, Nicaraguan aikuiskoulutushanke, metsänsuojelun ja puunjalostuksen kehityshanke Guatemalassa, tiilentuotantohanke Namibiassa ja opetusmateriaalin tuotantohanke Ugandassa. Ugandassa valmisteltiin myös naisten ja lasten kehityshanketta.

Solidaarisuussäätiö on tukenut vuoden aikana useiden lastenruokaloiden ja aliravitsemuksesta kärsiville lapsille tarkoitettujen hätäapukeskusten toimintaa Nicaraguassa. Keskuksissa on tarjottu päivittäin ateriat noin 1600 lapselle. Lastenhuolto-ohjelmaa on tuettu kolmen maatalon elintarviketuotannolla sekä puutyöväestään toiminnalla. Maatiloja on hyödynnetty myös yhteisökoulutuksessa. Omavaraisesti toimivat tuotannolliset hankkeet tukevat lastenhuoltoa ulkomaisen avun vähentyessä.

Koululaisten Päivätyökeräyksen 1992 tuotolla toteutettiin Nicaraguassa peruskoulutuksen edistämishanke. Nicaragualaisille kouluille toimitettiin vuoden aikana tuhansia pulpetteja, kouluvihkoja ja lyijykyniä. Säätiön avulla on myös perustettu tietokonekoulu.

Guatemalassa säätiö on toteuttanut ensimmäistä ympäristönsuojelun ja tuotannollisen toiminnan kehittämisen yhdistävää hankettaan. Guatemalan pohjoisosissa, San Andresin kylässä toteutettavassa "Puuseppien kylä" -hankkeessa kehitetään paikallisten intiaaniyhteisöjen kanssa puunjalostusta ja metsän uudistamista.

Ugandan aikuiskoulutushankkeessa Kampalaan perustettu kirjapaino oli toiminnassa koko vuoden ajan ja pystyi kaupallisella toiminnallaan kattamaan kustannuksensa.

Säätiön asiantuntijat jatkoivat paikallisen henkilökunnan kouluttamista ja koulutusmateriaalin tuottamista tuettiin pienillä tarviketoimituksilla.

Ugandassa valmisteltiin kahden uuden, naisten ja lasten, erityisesti AIDS-orpojen asemaa parantavan hankkeen käynnistämistä vuodesta 1995 alkaen. Vuoden 1994 alkupuoliskolla saatettiin päätökseen säätiön osuus naisten karjanhoitoa edistäneessä hankkeessa.

Namibian pohjoisosassa toteutettavan tiilituotantohankkeen tulevaisuus jouduttiin arvioimaan uudelleen teknisten vaikeuksien osoitettua kannattavan tiilentuotannon käytännössä hyvin hankalaksi. Vuoden lopulla säätiö sopi ulkoasiainministeriön kanssa hankkeen lopettamisesta ja hankitun kaluston edelleen hyödyntämisestä osittain Namibiassa ja osin muualle siirtäen.

Kansainvälisen yhteistyöjärjestönsä IWA:n (International Workers Aid) kautta säätiö osallistui myös Chilessä, Talca-maakunnan alueella toteutettavaan maaseudun kehityshankkeeseen.

Kehitysyhteistyötoimintaan käytettiin vuonna 1994 runsaat kuusi miljoonaa markkaa.

6. TIEDOTUSTOIMINTA

6.1. Toiminnan päälinjat

Vuoden 1994 merkittävimpiä tiedotuksellisia tapahtumia oli presidentinvaali tammi-helmikuussa sekä kysymys Suomen EU-jäsenyydestä, joka huipentui kansanäänestykseen lokakuussa ja eduskunnan päätökseen marraskuussa.

Pääoppositiopuolue SDP:n kannalta tiedotusilmapiiri monimutkaistui ja vaikeutui jonkin verran toimintavuoden kuluessa. EU-kysymys oli omiaan siirtämään huomiota pois vakiintuneesta hallitus/oppositio -asetelmasta, samoin kuin keskustelu presidentin työllisyystyöryhmän raportista, EU-edustuksesta ja valtiosäännöstä. Parlamentaarisiin perusasetelmiin palattiin kuitenkin mm. tv-keskusteluissa ja eduskunnan budjettistunnoissa loppuvuodesta. Tuolloin myös työmarkkinatilanteet alkoivat kärjistyä julkisessa keskustelussa voimakkaasti.

Sisäistä tiedotusta hoidettiin vakiintunein muodoin. Jäsenlehden aineistoa pyrittiin kohdentamaan kulloisenkin poliittisen painopisteen mukaisesti.

6.2. Ulkoinen tiedotustoiminta

Presidentinvaalikampanja jatkui vuoden vaihduttua. Tiedotusilmapiiri tiheni kiihkeäksi ja arvaamattomaksi ensimmäisellä kierroksella. Elisabeth Rehnin nousua toiselle sijalle ei osattu tiedotusvälineissä täysin ennakoida, kuten ei myöskään Ahtisaaren verraten vaatimatonta kannatusta usean ehdokkaan joukossa. Sitä vastoin toisen kierroksen tilanemuutokset Ahtisaaren gallupkakkosen asemasta vaalien lopulliseksi voittajaksi kyettiin mediassa jo selkeämmin arvioimaan.

SDP:n ulkoinen tiedotus toimi koko vaalikampanjan ajan koordinoitussa yhteistyössä Martti Ahtisaaren tukena olleen Presidentti 94 -yhdistyksen ja Ahtisaaren vaalitoimiston kanssa. Valtakunnallisesti näyttävin sosialidemokraattinen presidentinvaalitapahtuma oli Martti Ahtisaaren vaalijuhla Finlandia-talossa.

Presidentinvaalin mentyä julkisuuden keskiöön kohosi EU-neuvottelutilanne. **SDP** osallistui julkiseen keskusteluun kansallista yhteishenkeä korostavilla kannanotoilla sekä ennen neuvotteluratkaisua että sen jälkeen. EU-jäsenyyden maatalousratkaisuisa painotettiin veronmaksajien ja kuluttajien etuja.

Puoluevaltuuston rooli oli **SDP:n** kevätkauden julkisuuskuvan muodostumisessa merkittävä. Maaliskuun sääntömääräisestä kokouksesta tuli työllisyysaloite. Toukokuun ylimääräisessä kokouksessa vedettiin linjat Suomen valmistautumiselle EU-jäsenyyteen ja Suomen tehtäviin EU:n jäsenenä.

Syyskauden poliittisen ulostulon SDP aloitti jatkamalla hallituksen talous- ja työllisyyspolitiikan arvostelua puheenjohtajan ja puoluehallituksen kannanotoilla. Puoluehallituksen kaksipäiväisestä Euran kesäkokouksesta annettiin julkisuuteen myös lokakuun EU-kansanäänestykseen tähtäävä kannanotto.

Syyskuun lopulla julkistettu presidentin työllisyystyöryhmän raportti jäi aluksi EU-kansanäänestyksen jalkoihin. Raporttiin otettiin kantaa kuu-kautta myöhemmin, lokakuun lopulla. Raportista käydyssä julkisessa keskustelussa SDP pyrrittiin osoittamaan puolueeksi, joka "hallituksen politiikkaa arvosteltuaan vastustaa hyviä työllistämispyrkimyksiä". Vä-

hin erin julkisuudessa selkiytyi todellinen asetelma, jonka mukaan vastuu raportin toteuttamisesta on ennen muuta hallituksella ja myös työmarkkinajärjestöillä.

Suuret julkisuuden odotukset kohdistuivat puoluevaltuuston marraskuun kokoukseen. Valtuusto päätti "Uuden vastuun aika" -kannanotolla vaalitavoitteista, joita ryyditettiin talouspoliittisen työryhmän keskusteluaikaneistolla. Keskustelu säästölistojen ympärillä ei tähänkään lakannut, mutta odotukset SDP:n seuraavista vaalikannanotoista siirtyivät vuodelle 1995.

Merkittävä yksittäinen keskustelunaihe oli vuoden lopulla valtionyhtiöiden yksityistäminen. Tämä keskustelu käytiin lähinnä eduskunnassa, joskin puoluehallitus päätti myös asiaan liittyvästä kannanotosta joulukuussa.

Eduskuntavaalien varsinaisesta vaalitaistelusta oli odotettavissa tv-keskustelujen ja hallituspuolueiden esiintymisten perusteella voimakkaasti politiikan johtohenkilöihin käyvä yhteenotto, jossa hallitus pyrkii osoittamaan laman voitetuksi ja hakemaan siten oikeutusta jatkaa.

Poliittinen tv-mainonta oli tulossa ensi kertaa käyttöön eduskuntavaaleissa.

6.3. Sisäinen tiedotustoiminta

Järjestöllisen ja jäsenistölle suunnatun tiedottamisen keskeisiä välineitä olivat muistiot puoluehallituksen kokouksista sekä neljästi ilmestynyt jäsenlehti Sosialidemokraatit. Käytössä oli myös puoluehallitusmuistiota laajemmassa jakelussa ollut Utiskirje, johon koottiin keskeisiä näkökohtia lähiajan poliittisesta toiminnasta.

Jäsenlehtien keskeisiä teemoja olivat: presidentinvaali, työttömyys (n:o 1/1994), EU-ratkaisu, pääministerin talous- ja työllisyyspolitiikka, eduskuntavaaleihin valmistautuminen (n:o 2/1994), EU-ratkaisu eri näkökulmista, Ruotsin valtiopäivävaalit, SDP:n nuoret (n:o 3/1994) sekä eduskuntaryhmän johdon vaalivalmistautumiset, EU-kansanäänestyksen jälkitunnelmat, kouluttautuminen SDP:n kansanedustajaehdokkaiden vaalikampanjoihin (n:o 4/1994).

Sosialidemokraattisilla naisilla ja Suomen Ruotsalaisella Työväenliitolla oli omat sivut jäsenlehdessä.

Muina aineistoina toimitettiin vappumerkki ja Työväen Kalenteri (Ruuksalenteri) Suoramarkkinointi Eero Hyvösen toteutuksella.

6.4. Sosialidemokraattiset lehdet

Lehti	Ilmestymis- paikkakunta	Ilm. kerrat/vk	Päätoimittaja
Arbetarbladet	Helsinki	1	Alf-Erik Helsing
Demari	Helsinki	5	Jukka Halonen
Hämeen Kansa	Hämeenlinna	1	Heikki Syrjänen
Lounais-Häme	Forssa	1	Heikki Syrjänen
Pohjolan Työ	Oulu	3	Risto Kenttä
Päijätseutu	Lahti	1	Heikki Syrjänen
Riihimäen Seutu	Riihimäki	1	Heikki Syrjänen
Turun Päivälehti	Turku	5	Antti Vuorenrinne
Uusi Aika	Pori	3	Ulla Turkki
Uusi Pohjois-Karjala	Joensuu	1	Pekka Kivioja
Valpas	Kuopio	1	Antti Sokka
Vapaus	Mikkeli	1	Markku Lahikainen
Vastin	Jyväskylä	1	Paula Siltari
Eteenpäin	Kotka	1	Olli Muinonen

7. TALOUDELLISIA ASIOITA

7.1. Tilintarkastus

Puoluekokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet Lasse Lehti, HTM Reijo Nuikki ja hallintopäällikkö Marja-Leena Lehtimäki sekä varatilintarkastajina HTM Seija Sihvosen ja HTM Martti Haapakoski.

Tilintarkastajien puheenjohtajana on toiminut HTM Lasse Lehti.

Puoluehallituksen valitsemana valvontatarkastajana on toiminut Tilintarkastusrengas Oy, ja tarkastustyön on tehnyt HTM Lasse Lehti.

7.2. Taloudenhoito

Puolueen taloudenhoitoon kuuluvat tehtävät on hoidettu hallinto-osastolla.

7.3. Omaisuuden myynti- ja ostolupia sekä siirtoja

Kaarinan Ty Uurtaja ry, Rymättylän Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Kauasalan Työväenyhdistys ry, Kuopion Sos.dem. piiri ry.

7.4. Lahjoituksia

Juornaankylän työväentalon tontin lahjoittaminen Askolan Sosialidemokraatit ry: lie

7.5. Työväentalojen korjausmäärärahat 1994

Opetusministeriön myöntämistä työväentalojen korjausmäärärahoista sai avustusta 39 sosialidemokraattista yhdistystä yhteensä 2.430.000 mk.

Helsingin Sos.dem. piiri: Helsingin Työväenyhdistys ry. Nuorten Puolesta ry. (Käpylän Työväentalo).

Uudenmaan Sos.dem. piiri: Karjalohjan Työväenyhdistys ry, Lohjan Työväenyhdistys ry, Lohjan Immulan Työväenyhdistys ry, Lepsämän-

Lintumetsän Työväenyhdistys ry, Tuusulan Demarit ry, Vihdin Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

Varsinais-Suomen Sos.dem. piiri: Halikon Vartsalan Työväenyhdistys ry, Orijärven Työväenyhdistys ry, Vehmaan Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

Satakunnan Sosialidemokraatit: Euran Sosialidemokraatit ry, Pihlavan Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

Etelä-Hämeen Sos.dem. piiri: Forssan Työväenyhdistys ry, Tuuloksen Alku Työväenyhdistys ry.

Pirkanmaan Sosialidemokraatit: Kurun Sosialidemokraatit ry, Pirkkalan Sos.dem. Työväenyhdistys Toivo ry, Rantakylän Työväenyhdistys ry, Visuveden Työväenyhdistys Kehitys ry, Messukylän Työväentalo Oy, Tampereen Työväenyhdistys ry, Valkeakosken Työväenyhdistys ry, Kolhon Työväenyhdistys Kehitys ry, Lahdenkylän Työväenyhdistys ry.

Kymen Sos.dem. piiri: Ummeljoen Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Parkkarilan Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Pyhtään Työväenyhdistys ry.

Keski-Suomen Sos.dem. piiri: Konneveden Työväenyhdistys ry, Elämäjärven Työväenyhdistys ry, Saarijärven Työväenyhdistys ry.

Pohjois-Karjalan Sos.dem. piiri: Lieksan Työväenyhdistys ry, Oravialon Työväenyhdistys ry.

Kuopion Sos.dem. piiri: Iisalmen Työväenyhdistys ry.

Vaasan Sos.dem. piiri: Ilmajoen Työväenyhdistys ry.

Oulun Sos.dem. piiri: Haapajärven Työväenyhdistys Sarastus ry, Martinniemen Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Kuhmon Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Nivalan Sos.dem. Työväenyhdistys ry, Ylivieskan Sos.dem. Työväenyhdistys ry.

7.6. SDP:n arpajaisten tilitys

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp:n järjestämät arpajaiset piiri-järjestöjen toiminnan tukemiseksi päättyivät 31.12.1993. Arpajaisten bruttoarvo oli 4.000.000 mk. Arpoja myytiin 571.435, myyntiprosentti 71.43. Arpajaisten nettotuotto 1.459.499 mk on jaettu piirijärjestöille Kultareuna ry:n toimesta myyntimäärien mukaan.

7.7. Puolueen talous

Tuloslaskelma ja tase 31.12.1994 eri liitteenä.

7.8. Viestintäyritykset

Toimintavuonna yhtiöryhmässä tapahtui voimakas myönteinen käänne. Tulos parani selvästi kaikilla toimialoilla. Ratkaisevan tärkeää tuloksen rakentumisessa oli se, että kulukehitys kyettiin myynnin kasvusta huolimatta hallitsemaan.

Sd-lehdet

Sosialidemokraattisten lehtien omatoiminen tulos parani tuntuvasti, mutta lehdistötuen supistuminen kolmella miljoonalla markalla söi suurimman osan tulosparannuksesta. Useimmissa lehtiyrityksissä tulos oli silti tukien jälkeen niukasti voitollinen suunnitelman mukaisiin poistoin. Lehtien määrä säilyi ennallaan ja yhteislevikki pysytteli hieman yli 100 000 kappaleessa.

Graafinen teollisuus

Raskaan supistus- ja tervehdyttämisohjelman läpikäyneen kirjapainotoiminnan tulos muodostui hyväksi. Tämä koski sekä arkki- että rotatiotuohtantaa. Tuloksen muodostumisessa ratkaisevaa oli hintatason tervehtyminen ja onnistuminen vientikaupassa. Myös yhtiöryhmän omistamien kaupunkilehtien tulos parani.

Sähköinen viestintä

Paikallisradioiden liikevaihto kääntyi kasvuun. Käyttökate oli useimmissa radioissa kohtalainen, mutta laman aikana syntyneen poistojäämän purkaminen edellyttää jatkossa vielä haastavampia tulostavoitteita.

Yhtiöryhmä myi toimintavuoden aikana lähes kaikki omistamansa MTV Oy:n osakkeet.

Yhteistyö ja sijoitustoiminta

Sd-lehtiyriytysten yhteistoimintaa koordinoi T-lehdistö Oy. Yhteydenpito sd-järjestöihin ja ay-liikkeeseen hoidetaan Työväenlehdistö ry:ssä. Toimituksellista yhteistyötä koordinoi UP- uutispalvelu.

Suomen Viestintärahoitus Oy jatkoi sijoitustoimintaa graafista ja sähköistä viestintää harjoittaviin yrityksiin. SVR lisäsi omistustaan sijoitustoiminnan suurimmassa osakkuusyhtiössä Kymen Lehtimedia Oy:ssä, jonka tulos kääntyi toimintavuonna selvästi voitolliseksi.

Sd-lehtien ja kirjapainojen toimitusjohtajat 31.12.1994

Arbetarbladet	Alf-Erik Helsing
Demari	Risto Salonen
Hämeen Kansa	Matti Hämäläinen
Lounais-Häme	Matti Hämäläinen
Pohjolan Työ	Markku Kainulainen
Päijätseutu	Matti Hämäläinen
Riihimäen Seutu	Matti Hämäläinen
Turun Päivälehti	Antti Vuorenrinne
Uusi Aika	Reijo Nuikki
Uusi Pohjois-Karjala	Pekka Kivioja
Valpas	Antti Sokka
Vapaus	Heikki Nykänen
Vastin	Erkki Syrjä
Eteenpäin	Hannu Koivisto
Oy Kehitys	Reijo Nuikki
Kirjapaino Jaarli Oy	Seppo Nieminen

T-lehdistö Oy:n hallitus

Rauno Iivonen
Markku Kainulainen varapuheenjohtaja
Reijo Nuikki
Heikki Nykänen
Risto Salonen
Erkki Syrjä
Erkki Vuorinen puheenjohtaja

Työväenlehdistö r.y:n johtokunta

Reijo Nuikki varapuheenjohtaja
Heikki Nykänen
Risto Salonen
Erkki Syrjä
Erkki Vuorinen puheenjohtaja

Suomen Viestintärahoitus Oy:n hallitus

Rauno Iivonen
Rauno Kousa
Reijo Nuikki varapuheenjohtaja
Erkki Syrjä
Erkki Vuorinen puheenjohtaja

T-lehdistön ja Suomen Viestintärahoitus Oy:n henkilökunta

Tuomas Harpf toimitusjohtaja
Sirkka Jokinen sihteeri

KERTOMUS SOSIALIDEMOKRAATTISTEN NAISTEN TOIMINNASTA v. 1994

1. YLEISTÄ

Toimintavuoden alkupuoli painottui presidentinvaalikampanjaan. Sosialidemokraattiset Naiset tekivät työtä Martti Ahtisaaren valinnan puolesta. Naisjärjestönä jouduimme moneen otteeseen perustelemaan valintaamme, kun vastaehdokkaana oli nainen, Elisabeth Rehn. Presidentinvaalien jälkeen käynnistyi valmistautuminen EU-kansanäänestykseen. Sosialidemokraattisilla naisilla oli myönteinen kanta EU-jäsenyyteen. Myönteisestä kannasta huolimatta tilaisuuksissamme otimme alustajiksi mukaan myös EU-jäsenyyteen kriittisesti suhtautuvia naisia. Sosialidemokraattisten naisten vahvan osallistumisen vuoksi, naisäänestäjät luottivat EU-jäsenyyden merkitykseen. Keväällä ja kesällä naisliittoa työllisti Pohjoismainen Forum elokuun alussa. Sosialidemokraattiset Naiset olivat näkyvästi omilla asiapitoisilla tapahtumillaan mukana forumissa.

Loppuvuodesta ryhdyimme valmistautumaan eduskuntavaaleihin ja keskityimme naisehdokkaiden rekrytoimiseen vaalilistoille. SDP:n listoille tuli 45,89 prosenttia naisia. Ehdokkaille järjestettiin loppuvuodesta koulutus viikonloppu, jossa tarjottiin konkreettisia eväitä vaalityöhön.

2. LIITON PÄÄTÖKSENTEKO

2.1. Liittohallitus

Liiton puheenjohtajana on toiminut Liisa Jaakonsaari, I. varapuheenjohtajana Anja Savolainen ja II. varapuheenjohtajana Riitta Partinen. Pääsihteerinä on ollut Tuula Haatainen.

Liittohallituksen jäseninä ovat toimineet seuraavat (henkilökohtaiset varajäsenet suluissa): Pirkko Miikkulainen (Sarita Maja), Sinikka Heikkinen (Raija Halttunen), Ruth Hasan (Marja Boenisch), Marja Peltonen

(Pirjo-Riitta Tuomela), Ritva Aho (Riitta Nokkala), Kyllikki Lahtinen (Tiina Neuvonen), Marja-Liisa Pöntynen (Marjatta Moilanen), Irma Kaski (Sirpa Hämäläinen), Tuula Kotiaho (Kaija Karvinen), Marja-Leena Viljamaa (Maija Piitulainen), Marja Sormunen (Seija Boehm), Irma Peiponen (Sirka Launonen), Pirjo Andrejeff (Elise Laitila), Virpi Aho (Irja Lahdensivu) ja Eila Hyvönen (Ritva Aheinen).

Vuoden 1994 aikana liittohallitus on kokoontunut 7 kertaa seuraavina päivinä: 28.1., 25.2., 22.4., 4.8., 24.9., 21.10. ja 18.11.

Liittohallituksen kokouksiin on osallistuttu seuraavasti:

Liisa Jaakonsaari 6, Tuula Haatainen 7, Anja Savolainen 6, Riitta Partinen 5, Pirkko Miikkulainen 6 (Sarita Maja 1), Sinikka Heikkinen 6 (Raija Halttunen 1), Ruth Hasan 6 (Marja Boenisch 1), Marja Peltonen 7, Ritva Aho 5 (Riitta Nokkala 2), Kyllikki Lahtinen 6, Marja-Liisa Pöntynen 4, Irma Kaski 6 (Sirpa Hämäläinen 1), Tuula Kotiaho 4 (Kaija Karvinen 1), Marja-Leena Viljamaa 4 (Maija Piitulainen 1), Marja Sormunen 4 (Seija Boehm 3), Irma Peiponen 5, Pirjo Andrejeff 4, Virpi Aho 5 ja Eila Hyvönen 2 (Ritva Aheinen 1).

Seuraajina liittohallituksen kokouksissa ovat olleet Helena Hirvi vakuutusyhtiö Turvasta ja Ritva Kaipainen Kuopion sos.dem. naisparista; kumpikin kerran.

Liittohallituksen sihteerinä on toiminut Irma Nissinen.

Toimisto valiokunta on valmistellut liittohallitukselle tulevat asiat. Siihen ovat kuuluneet Tuula Haatainen (pj), Liisa Jaakonsaari sekä liiton toimiston sihteerit Irma Nissinen, Merja Oksanen ja Ulla Laakso.

Liiton työryhmät ovat valmistelleet aineistoja liittohallitukselle. Luettelo työryhmistä kertomuksen lopussa.

2.2. Liiton toimisto

Liiton pääsihteerinä on toiminut Tuula Haatainen, koulutus- ja ay-sihteerinä Irma Nissinen, tiedotussihteerinä Merja Oksanen ja toimistosihteerinä Ulla Laakso.

3. JÄRJESTÖTOIMINTA

3.1. YK:n kansainvälinen perheen vuosi

YK julisti vuoden 1989 yleiskokouksessaan vuoden 1994 perheen vuodeksi teemalla "Perhe - voimavarat ja vastuu muuttuvassa maailmassa". Suomessa kansainvälistä perheen vuotta vietettiin teemalla "Yhdessä kasvuun - perhe on voimaa!" Tällä teemalla haluttiin korostaa perheeseen liittyviä myönteisiä seikkoja. Naisliitto oli mukana liittokokousaineistolla "Lapsiperhe muuttuvassa yhteiskunnassa". Kansainvälistä perheen päivää vietettiin 15.5.1994.

3.2. Nousukausiprojekti

SDP käynnisti yhdessä naisliiton ja Työväen Sivistysliiton kanssa syksyllä 1993 laajan opinto-, keskustelu- ja toimintakampanjan nimeltä Nousukausiprojekti. Kampanjaan on liittynyt monenlaista toimintaa ja materiaalia. Nousukausiprojektin tavoitteena on ollut keskustella työttömyydestä ja työllisyyden parantamisesta sekä metsästää uusia ajatuksia ja ideoita sekä uusia toimintatapoja. Syksyn 1993 aikana koulutettiin opintokerhojen ja nousukausikoulujen vetäjiä. Vuoden 1994 alussa saatiin käyttöön opintoaineisto "Suomi jaloilleen". Opintokerhotoiminta lähti hyvin käyntiin ja noin 180 kerhoa perustettiin vuoden 1994 aikana. Syksyllä 1994 ilmestyi aineisto II "Suomi muuttuu - mihin suuntaan?". Valtakunnallinen nousukausitapaaminen pidettiin 21.-22.5.1994 Voionmaan Opistolla.

3.3. Tuulta Purjeisiin - järjestökampanja

Keväällä 1994 SDP käynnisti "Tuulta purjeisiin" - jäsenhankintakampanjan. Keväällä toteutettiin jäsenhankkijoiden peruskurssit piireittäin, toteutettiin jäsenmatka Kreikkaan 7.-14.5.1994 ja järjestettiin jäsenristeilyt. Naisliitto on ollut aktiivisesti mukana myös tässä projektissa.

3.4. TUL' Turkku - tapahtuma 1994

Työväen Urheiluliiton 75 - vuotisjuhlia vietettiin Turussa 4.-12.6.1994. Naisliitto osallistui TUL' Turkku tapahtumaan 11.-12.6. Aurajoen ran-

nassa olleessa markkinakojussa jaettiin materiaalia ja keskusteltiin ihmisten kanssa.

4. YHTEISTYÖ AY-LIIKKEEN KANSSA

Toimintavuoden aikana oltiin tiivissä yhteistyössä ay-liikkeessä toimivien naisten kanssa.

24.1. järjestettiin aamukahvitilaisuus, johon kutsuttiin ay-naispuheenjohtajat, liittosihteerit sekä Vasemmistoliiton naiset. Aiheena oli Ah-tisaaren kampanjan edistäminen naisten voimin.

8.3. kansainvälisenä naistenpäivänä järjestettiin "Helli itseäsi" toimintailta kurssikeskus Majvikissa. Toimintapäivän järjestämisessä olivat mukana SAK, STTK, Sosialidemokraattiset Naiset ja Vasemmistoliiton naiset.

5. KOULUTUSTOIMINTA

Toimintavuoden aikana koulutustoiminnan sisältönä oli Naisten Eurooppa sekä eduskuntavaaleihin valmistautuminen.

Historiavastaavien koulutuspäivä pidettiin 12.2. puoluetoimiston tiloissa. Seminaarissa oli sosiaalisista sisarjärjestöistä esittelyvuorossa Ensi- ja Turvakotien Liitto ry/toiminnanjohtaja Marita Vannemaa sekä Lomakotien Liitto ry/toiminnanjohtaja Rakel Hiltunen. Työväen Keskusmuseon toiminnasta kertoi Tiina Tuulasvaara-Kaleva. Seminaarissa käytiin läpi myös aineiston keruutilanne piireittäin sekä puhuttiin syvähaastatteluista Risto Reunan ja Helvi Saarisen johdolla. Seminaariin osallistui 17 henkilöä.

Naisten Eurooppa - seminaari pidettiin 23.4. Oulun kirjastotalon auditoriossa. Alustajina olivat Tuula Haatainen "Naisten eurooppalainen strategia" ja Euroopan Sosialistiryhmän toimitsija Rannveig Jacobsson "Onko pohjoismainen tasa-arvolähtökohta uhattuna". Seminaari jatkui paneelikeskustelulla, jossa oli seuraavat alustukset: Kansanedustaja Liisa

Jaakonsaari EU: kaunotar vai hirviö?, tasa-arvosiihteeri Riitta Partinen Ay-liike ja EU, dosentti Taina Pitkänen-Koli Liittyäkö vai eikö: voinko käyttää sukupuolijärjestelmänalyysiä hyväkseni tehdessäni ratkaisun? ja apul.professori Aino Saarinen Eurooppa kansalaisyhteiskuntana. Paneelin puheenjohtajana toimi Tuula Haatainen. Seminaariin osallistui 114 henkilöä.

Liittohallituksen suunnittelukokous pidettiin 24.9. puoluetomiston tiloissa. Päivän aikana pohdittiin tulevan syksyn toimintastrategiaa (EU kansanäänestys, puolueäänestys eduskuntavaaliehdokkaista) sekä keskusteltiin tulevista eduskuntavaaleista.

Historiavastaavien seminaari pidettiin 8.-9.10. Elohovissa Veikkolassa. Sosiaalisten sisarjärjestöjen esittelyvuorossa olivat Elämäntapaliitto ELO ry (ent. Sos.dem. Raittiusliitto ry)/Raisa-Tiina Lahtinen sekä Vanhus- ja Lähimmäispalveluliitto/Marja-Liisa Kunnas. Maria Lähteenmäki kertoi valmisteilla olevasta väitöskirjastaan "Kodin ja tehtaan välissä". Seminaariin osallistui 17 henkilöä.

Persoonallista politiikkaa - naiset näyttävät suunnan - seminaari pidettiin 19.-20.11.1994 Hotelli Savoniassa Kuopiossa. Toimintaseminaari oli tarkoitettu ensisijaisesti eduskuntavaaliehdokkaille ja heidän vaalityöntekijöilleen. Seminaari alkoi tutkija Jaana Kuusipalon alustuksella Naisena politiikassa ja jatkui paneelikeskustelulla, jossa osanottajina ja altavastaajina olivat kansanedustaja Liisa Jaakonsaari, STTK-J:n puheenjohtaja Mikko Mäenpää, terveyshuollon opiskelija Irja Ruonala, Riitta Prusti ja pääluottamusmies Pirjo Hentelä. Paneelin puheenjohtajana toimi Tuula Haatainen. Paneelin jälkeen ohjelma jatkui työpajatyöskentelyllä: Puhepaja: Minustako puhuja? Vetäjänä Ulla Puro, Tiedotuspaja: Viestinnän vihjeet. Listalta ykköseksi. Vetäjänä Pirkko Jyväkorpi ja Merja Oksanen sekä Verkostopaja: Yhdessä meissä on voimaa, vetäjänä Liisa Jaakonsaari ja Irma Nissinen. Tapahtumaan osallistui 94 osanottajaa.

6. TIEDOTUS

Naisliiton julkisuusprofiili:

Naisliitto profiloitui mm. liittohallituksen kannanottojen, seminaarien, yleisötempausten, piirikokousten ja -kierrosten sekä liiton johdon esiintymisten välityksellä.

Julkisuudessa poliittiset painopisteet jakaantuivat vuoden alun presidenttikampanjan arvokysymyksiin, keväällä oli esillä erityisesti Lindblomin säästölinjausehdotukset ja niihin vastaaminen, järjestöpoliittista lobbaimista käytiin kiintiöajatuksen läpiviemisessä (naisliiton lukuisat kannanotot, liittoneuvoston puheenvuorot ja vihdoin marraskuussa puoluevaltuustossa kiintiöidean voitto samoin keskustelua käytiin tasa-arvolain uudistamisesta sisällyttämällä mm. kiintiöperiaatteen lakiin. EU-kansanäänestys näkyi naisliiton puheenvuoroissa ja kannanotoissa erityisesti syksyllä ja läpi vuoden painottui yhteiskunnassa perhepolitiikan painopisteiden muuttuminen ja naisliitto vaati päivähoitopaikan takaamista kaikille alle kouluikäisille ja kotihoidontuen laajennuksesta luopumista kunnallisen päivähoiton eduksi.

Naisliiton toiminta sai palstatilaa myös useiden kolumnien välityksellä. Monet naispiirit ovat kirjoittaneet piirilehtiin ja naisliiton puheenjohtaja, pääsihteeri sekä tiedotussihteeri kirjoittavat säännöllisesti artikkeleita, mielipidekirjoituksia sekä kolumneja eri lehtiin. Tärkeä aluevaltaus on naistenlehdet, mm. pääsihteerin haastatteluja oli Me Naiset ja Anna-lehdissä, sekä sähköiset tiedotusvälineet radio ja TV. Puheenjohtaja Jaakonsaari on tuttu näky tiedotusvälineissä - tosin usein SDP:n varapuheenjohtajan rooliin tituleerattuna.

6.1. Liittohallituksen kannanotot

- 28.1 Sukupuolisodasta tasa-arvoon
  - tuki presidentinvaalissa Martti Ahtisaaren valinnalle
- 28.2 Kansanedustaja Lea Savolainen Hämeenläänin maaherraksi
- 3.3 Oikeus päivähoitoon turvattava
- 22.4 Miksi hallitus vitkuttelee?
  - Suomen tasa-arvolaki on nostettava EU:n tasolle

- 22.4 Nuhtelukirje NYTKIS-järjestöjen puheenjohtajaorganisaatiolle Naisasialiitto Unioni Suomessa menettelytavasta, miten yhteinen lausunto oli annettu EU:n Vihreään kirjaan
- 21.10 Viinaseen visiot vieraita
  - Pojoismainen tasa-arvomalli on vahva valtti EU:n kehittämissu-
prosessissa
- 19.11 Naiset ratkaisivat kansanäänestyksen
  - lupaukset tasa-arvosta lunastettava

6.2. Annetut lausunnot

- 25.2 Lausunto EU:n Vihreään kirjaan
- 15.11 Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (1994-HE131)

6.3. Punahilkka-lehti

Naisliiton tabloid-lehti, Punahilkka ilmestyi kahdesti:

- 1/94 naistenpäivänlehti
- 2/94 Pohjoismaisen Forumin teemalehti

6.4. Sosialidemokraatit-lehti

- 1/94 Presidentin valinta - suuri suomalainen arvokeskustelu/Jaakonsaari
- 2/94 Naiset yrittäjinä - starttirahalla alkuun/Oksanen
- 3/94 EU jakaa myös pohjolan demarinaiset/Seretin
- 4/94 Kestävää kehitystä vai kevyttä kikkailua?/Oksanen

6.5. Taustamateriaali

SDP:n taustamuistio N:0 11/7.11.94
- sukupuolten tasa-arvo/Haatainen & Oksanen

Persoonallista politiikkaa-sarja:

- 1/94 Nälkäongelma voidaan ratkaista/Haatainen
- 2/94 Jaksamisen aakkosia ja valopilkkuja/Nissinen
- 3/94 Osa omasta halusta - osa pakon edessä
- epätyypilliset työsuhteet ovat yleistyneet/Oksanen

EU-sarja:

- 1/94 Sosialidemokraattisten Naisten tavoitteet Euroopassa

6.6. Muu materiaali

Naisliiton yleisesite "Me teemme sen" toimitettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Järjestöpostikorttia "tule mukaan" painettiin 5.000 kappaletta

Naisliiton roosanvärisiä logoilmapalloja

Pohjoismaisen Foorumiin naisliiton tapahtumista käsiohjelma

6.7 Tiedotustapahtumat

Tiedotustilaisuudet:

- 3.3 eduskunnassa esiteltiin naisliiton lausuntoa EU:n sosiaalipolitiikkaan eli Vihreään kirjaan sekä käsiteltiin lasten päivähoitotilannetta
- 2.8 Pohjoismaisen Forumin yhteydessä lehdistötilaisuus: Mona Sahlin ja demarinaisten tavoitteet

Seminaarit ja piirikierrokset:

- 23.4 Naisten Eurooppa-seminaari Oulussa sekä 20.11 Persoonallista politiikkaa Kuopion vaaliseminaari. Naisliitto sai hyvin julkisuutta paikallisissa lehdissä sekä radiossa.

Piirikierroksien ja naisparien piirikokousten yhteydessä naisliiton toiminta näkyi paikallisissa tiedotusvälineissä. Tavoitteena on tehdä kenttä-tiedottaminen tutuksi: esimerkiksi Pirkanmaalla eduskuntavaalien jäsenäänestystä kampanjoitiin kansanedustaja Arja Ojalan, ehdokkaiden ja piirihallituksen jäsenien toimesta piirikierroksella, jonka yhteydessä kampanjasta juttuja oli viidessä eri lehdessä syyskuussa -94.

7. TASAVALLAN PRESIDENTIN VAALIT

Ensimmäistä kertaa Suomen historiassa valittiin tasavallan presidentti suoralla kaksivaiheisella kansanvaalilla. Ensimmäisellä kierroksella oli 11 ehdokasta. Vaalipäivä oli 16.1.. Äänestysprosentti oli 82,1 ja eniten ääniä saivat SDP:n ehdokas Martti Ahtisaari 25,9 % ja RKP:n ehdokas Elisabeth Rehn 22,0%, jotka pääsivät toiselle ja ratkaisevalle kierrokselle. Toisen kierroksen vaalitaisto oli tiukka. Toinen vaalipäivä oli 6.2. ja äänestysprosentti oli 82,3 %. Martti Ahtisaari voitti vastaehdokkaansa Elisabeth Rehnin noin 250 000 äänellä ja valittiin tasavallan presidentiksi. Ahtisaaren äänimäärä toisessa vaalissa oli 1 723 485, mikä oli 53,9 prosenttia kaikista annetuista äänistä. Naisliitto oli aktiivisesti mukana vaalityötä tekemässä.

8. POHJOISMAINEN FORUM 1.-6.8.1994 Turussa

Pohjoismaisen Forumin teemana oli "Naisten elämä ja työ - iloa ja vapautta". Sosialidemokraattiset Naiset järjestivät runsaasti korkeatasoista ohjelmaa:

Seminaarit:

yhteispohjoismaisia tilaisuuksia:

1.8 *EU-kuulemistilaisuus*, paneelissa mukana Norjan kauppaministeri Grete Knudsen, Ruotsin sd-naisten puheenjohtaja Margaretha Winberg sekä Sos.dem. naisten pj. Liisa Jaakonsaari. Puheenjohtajan toimi pääsihteeri Tuula Haatainen.

2.8 *Kenen ehdoilla kehitty pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta?*

Alustajina Mona Sahlin Ruotsin sd-puoluesihteeri, Sylvia Brustad Norjan sd-naisten pj, Birte Weiss Tanskan sisäasiainministeri sekä kansanedustaja Tarja Halonen. Puheenjohtajana seminaarissa vpj Anja Savolainen.

naisliiton seminaari:

4.8 *Jaksatko joustaa, palaako pinna? Työelämän salakarit ja muutoksen mahdollisuudet.*

alustajina pääsihteeri Tuula Haatainen, Marianne Bruun, Tanskan sos.dem puolueen tasa-arvotoimikunnan pj, HRHL:N toimitsija Outi Rannikko-Pasanen, KTV:n tutkija Eija Hietanen sekä SAK:n lakimies Heli Puura.

Seminaareihin osallistui niin runsaasti väkeä, että kaikki halukkaat eivät mahtuneet sisälle. Tämä oli upea saavutus, sillä Forumissa seminaareista oli runsas tarjonta ja monet tilaisuuksista keräsivät vain kourallisen väkeä.

Toritapahtuma kauppatorilla 2.8 oli demarinaisten näyttävä startti. Kulkeeseen nikkaroitiin julisteita ja naisliiton ilmapallot näkyivät kaduilla. Kulkeeseen osallistui paljon naisia ja yhteishuutona kajautettiin: Halva makten - hela lön: puolet vallasta - täysi palkka! Toritilaisuuden avasi kansanedustaja Virpa Puisto, puhujina oli Mona Sahlin sekä Liisa Jaakonsaari. Iloista ohjelmaa esittivät Norjan Dame Teater, SNK:n katuteatteriryhmä sekä laulusolisti Leila Luukkainen.

Käräjäkivet olivat perjantaina ja lauantaina ulkotilaisuuksia, joissa yleisöllä oli mahdollisuus nauttia SAK:n treffi teltan antimista. 5.8 teemana oli Suomen naisten ja käräjäkivien historia pääpuhujana kirjailija Kaari Utrio. Lauantaina teemana oli ajankohtaiset asiat naisnäkökulmasta ja pääpuhujana kansanedustaja Marjatta Vehkaoja.

Yhteispuhjoismainen illanvietto Ruissalossa vietettiin perjantai-iltana nauttien kulttuurin ja yhdessäolon antimista.

Puhujapajat. Naisliitto Forumin toimeksi antamana rekrytoi demarinaispoliitikkoja puhumaan non-stop tilaisuuksiin. Puhujina oli mm. Virpa Puisto, Liisa Jaakonsaari, Iiris Hacklin, Marjatta Vehkaoja, Tarja Filatov ja Tuula Haatainen. Forumin runsaan ohjelmatarjonnan johdosta non-stop-tilaisuudet potivat yleensä kuulijapulaa.

Järjestön esittely. Kupittaaan hallissa, sivussa Forumin toimintasydämeestä, oli varattuna järjestöille esittelyhalli. Naisliiton materiaalitarjonnan

lisäksi tarjosimme osallistavaa toimintaa yleisölle, mm. herneäänestyksen naisten maanpuolustuksesta, Euroessun ompelua, tietokilpailun sekä "Naisen stoori" -jatkokirjoituspajan.

Demarinaisten infopiste oli järjestetty Varsinais-Suomen piirin toimistoon ja hyvää apua ja yhteistyötä Forumjärjestelyihin saimme työväentalon työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta tovereilta - kaikille asianosaisille lämmin kiitos!

9. KANSAINVÄLISET ASIAT

9.1. Pohjolan Sosialidemokraattiset Naiset (SKN)

Pohjoismaisessa yhteistyössä keskityttiin alkuvuodesta valmistelemaan Turun Pohjoismaista Foorumia. Naisliitolla oli valmisteluissa keskeinen vastuu. Tuula Haatainen, Merja Oksanen, Virpi Ahoja Kaarina Nissinen (nuorten edustajana) osallistuivat 3.-4.5. Helsingörissä Pohjolan Sosialidemokraattisten Naisten vuosikokoukseen sekä 4.-6.5. SAMAK:n konferenssiin.

SKN:n kokouksessa valmisteltiin naisten kannanotot SAMAK:n kokousasiakirjoihin sekä tehtiin julkilausuma Kiinassa pidettävästä YK:n Naisten maailmankonferenssista. Julkilausumassa puututtiin Kiinan ihmisoikeustilanteeseen ja edellytettiin kaikkien kansalaisjärjestöjen edustajien vapaata pääsyä Pekingiin. Kannanotossa vaadittiin, että YK:n taholta käydään keskusteluja Kiinan viranomaisten kanssa ihmisoikeuksista.

Tuula Haatainen osallistui 19. - 20.6. SKN:n sihteeristön kokoukseen Reykjavikissa. Kokouksessa valmisteltiin Turun Foorumia sekä tavattiin Islannin Sosialidemokraattien johtoa sekä naispoliitikkoja.

31.8. pidettiin sihteeristö Turussa. Kokouksessa käsiteltiin Turun Foorumiviikon ohjelma.

22.11. Tuula Haatainen osallistui Kööpenhaminassa pidettyyn sihteeristön kokoukseen. Kokouksessa oli läsnä myös SIW:n varapuheenjohtaja ja juuri EU:n komissaariksi valittu Ritt Bjerregaard. Hän ilmoitti luopu-

vansa SIW:n varapuheenjohtajan tehtävästä ja tilalle päätettiin esittää entinen kehitys yhteistyöministeri Helle Degn. Kokouksessa päädyttiin tukemaan SIW:n uudeksi pääsihteeriksi hollantilaista Marlene Haasia.

Turun Pohjoismaisessa Forumissa Pohjolan Sosialidemokraattiset Naiset järjesti useita paneelikeskusteluja sekä toritapahtuman. Tilaisuudet olivat yleisömenestyksiä, kaikille ei riittänyt auditorioissa istuinpaikkaa.

9.2. Eurooppalainen yhteistyö

Euroopan Sosialidemokraattisen Puolueen yhteydessä toimivan naiskomitean jäsenenä toimii Tuula Haatainen. Haatainen osallistui 20.1. Strasbourgissa, ja 13.4. sekä 8.7. Brysselissä pidettyihin kokouksiin. Merja Oksanen osallistui 5.12. Brysselissä pidettyyn kokoukseen.

Naiskomitea keskittyi alkuvuodesta EU-parlamenttivaaleihin sekä naisten vaalijulistuksen tekemiseen. Kokouksissa käsiteltiin myös YK:n Kairon väestökokousta, Kööpenhaminan Sosiaalista huippukokousta sekä Pekingin Naisten maailmankonferenssia. Myös SIW:n toiminta on ollut esillä.

Naiskomitea on ottanut kantaa ja edellyttänyt naisten määrän lisäämistä jäsenpuolueiden päätöksenteossa, naisten määrän lisäämistä EU-vaaleissa sekä kansallisissa vaaleissa sekä EU:n eri valinnoissa.

Komitean aktiivisen työn tuloksena EU:n Sosialistinen parlamenttiryhmä hyväksyi naisten 40 prosentin vähimmäiskiintiön parlamenttiryhmän johtoa valittaessa. Johtoryhmään valittiinkin heinäkuussa 60 % naisia.

Komitea on käsitellyt myös EU:n sisäistä päätöksentekoa sekä naisten kannalta keskeisiä direktiiviesityksiä sekä tasa-arvotoimintaohjelmaa.

Naiskomitean puheenjohtajana on toiminut saksalainen Karin Junker sekä sihteerinä ruotsalainen Ranveig Jacobsson.

9.3. Sosialistinen Naisinternationaali (SIW)

SIW:n neuvoston kevätkokous pidettiin Tokiossa 12. - 13.5. Riitta Partinen osallistui sekä SIW:n että SI:n kokouksiin Japanissa. Kokouksen teemana oli: "Ideologiset muutokset -miesten ylivalta jatkuu".

SIW:n neuvoston kokoukseen Budapestissa 29. - 30.11. sekä SI:n neuvoston kokoukseen osallistui Anja Savolainen sekä Pirkko Miikkulainen. Kokouksen teemana oli "Naiset pakolaisina ja siirtolaisina".

SIW:n pääsihteeri Maria Jonas luopui tehtävästään siirtyäkseen muihin tehtäviin. Hänen tilalleen valittiin Budapestin kokouksessa loppukaudeksi hollantilainen Marlene Haas.

9.4 Muu toiminta

Sosialidemokraattiset Naiset on aktiivisesti mukana Pekingin Naisten maailmankonferenssin valmisteluissa. Tuula Haatainen on kansalaisjärjestöjen edustajana Suomen virallisessa valmistelutoimikunnassa. Haatainen osallistui NYTKIKSEN edustajana YK:n Naisten asematoimikunnan kokoukseen New Yorkissa 12. - 19.3.

Tasa-arvoasiainneuvottelukunta asetti loppuvuodesta Peking-jaoston, jonka puheenjohtajaksi valittiin Tuula Haatainen. Jaoston tehtävänä on tuottaa informaatiota kansalaisjärjestöille Pekingin kokouksesta sekä toimia asiantuntijaelimenä Tasa-arvoasiainneuvottelukunnalle.

Oppositioasemasta huolimatta olemme vaikuttaneet merkittävästi valmisteluihin ja sisältöihin. Suomen hallitukselle on kehitelty hyviä tavoitteita tasa-arvon toteuttamiseksi Suomessa, mutta ne ovat jääneet kuolleeksi kirjaimeksi käytännössä. Pekingin valmistelujen ongelmana kansalaisjärjestöjen kannalta on toiminnan rahoituksen puute. Muut Pohjoismaat ovat valmistautuneet huomattavasti laajemmin ja paremmilla resursseilla.

10. HISTORIAPROJEKTI

Sosialidemokraattinen naisliike saavuttaa kunnioitettavan sadan vuoden iän vuonna 2000. Historiaprojekti on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja haastatteluaineistoa on kertynyt runsaasti.

11. NAISJÄRJESTÖT YHTEISTYÖSSÄ - NYTKIS

NYTKIKSEN puheenjohtajuus on vuonna 1994 ollut Naisasialiitto Unionilla, ja puheenjohtajana on toiminut Merja Helle.

Nytkiksen toiminta keskittyi keväällä Turun Forumin valmisteluihin. Nytkiksen vieraana Turussa oli kiinalainen virallinen valtuuskunta. Nytkis on ottanut kantaa kaikkia naisia koskeviin tasa-arvokysymyksiin sekä toiminut yhteistyöfoorumia naisten kansainvälisessä osallistumisessa. Hallituspuolueiden naisjärjestöistä Keskustanaiset ovat olleet passiivisimpia osallistumisessa.

Työryhmät

Ay-työryhmä, pysyvä

Riitta Partinen	puheenjohtaja
Tuula Haatainen	
Sisko Seppä	
Irma Nissinen	sihteeri

Eu-työryhmä, pysyvä

Liisa Jaakonsaari	puheenjohtaja
Mirja Janerus	
Tarja Halonen	
Marja Boenisch	
Tuula Haatainen	sihteeri

Pohjoismainen-Forum 1994-työryhmä

Tuula Haatainen puheenjohtaja
Riitta Partinen
Anja Savolainen
Ruth Hasan
Kaarina Nissinen, SONK
Ulla Vuolanne, SNK
Irma Nissinen
Merja Oksanen sihteeri

Historiatyöryhmä

Marja-Liisa Hentilä puheenjohtaja
Pirkko Aro
Helvi Saarinen
Risto Reuna
Helena Honka-Hallila
Marja Piironen
Irma Nissinen sihteeri

